

sa sunt sacramenta. Facta est autem
hęc ip̄a reuelatio per angelū.
sed ip̄e angelus figurā xp̄i tenuit.
qui loquebat̄ per illū. sicut et
ille qui olim moysi loquebat̄.
Vnde idē moyses aliquādo dicit
deū ad se locutū fuisse. aliqui
uēb̄ **¶** Angelū. **C** Apocalypsis
ih̄u xp̄i. Plamor est sensus.
si dixisset adiuncto uerbo. hęc est
apocalypsis. Sed hęc modū locu-
tionis. qui cū dīminuōne uerbi
fit. frequenter inuenimus in diuinis
scripturis. Vnde nec salomon
ait. hęc sūt p̄b̄ole salomōis. aut
hęc sūt uerba etiāstres. sed etiā
p̄b̄ole salomōis. et uerba etiāst-
res regis iherosolymitani. Sic etiā ysayas
dicit. uisio ysayę. absq̄ ullo am-
māculo uerbi. sic et reliqui. Ca-
lūat loquētes. subaudiōēs ne-
cessarias tales sentētiās docuerūt.
Verbi gr̄a. Cū legimus apocalyp-
sis ih̄u xp̄i. subaudiēdū ē. hęc
ē. Est aut̄ apocalypsis gręgor̄ ser-
mo. et latine dicit̄ reuelatio siue
māifestatio. eo q̄d in ea statū p̄se-
tis et future etiāe beato iohāni
et in illo etiāe sit māifestatus.
C Quā dedit illi deus palā-
facē seruis suis. Et hęc ap̄cius
est. si dixisset quā. Sed et hęc
modus locutionis sepe fit in scrip-
tūis. Vnde ē. Bonū certamē
certamū. p̄ eo q̄d ē. bono certamē
ne certamū. Hęc aut̄ reuelatio ip̄-
sius ē dñi ih̄u xp̄i. quā a deo ac-
cepit. ut sua reuelatiōe māifes-
ta faciat seruis suis. que oportet
fieri cito. Sed in hys uerbis uita
q̄ eiꝝ natūa designatur. diuina

saluet per hoc q̄d ip̄e cū p̄re
et sp̄u sc̄o cūcta reuelat m̄st̄i-
a. huāna at. in hoc q̄d nō solū
a p̄re et sp̄u sc̄o. sed etiā a seip̄o
accepit. ut sua reuelatiōe māi-
festaret seruis suis q̄ oportet
fieri cito. Deus ē in hoc locoto
ta trinitas intelligit̄. et a q̄ acce-
pit ip̄e hō assumptus a uerbo dei.
ut ista m̄st̄ia suis reuelaret
seruis. ubi etiā ip̄a forma serui
dn̄a p̄dicat̄ seruoꝝ. Seruis su-
is ea māifestauit. id ē p̄cepta
sua sequētibꝝ. q̄bꝝ dicit.
Cū feceritis oīa q̄ p̄cepero uobis.
diate serui t̄ntiles sumꝝ. Nō
ē seruis moysayre legis id ē iu-
deis. nō mudane sapiētię phi-
losophis dedis. sed gr̄e diuine
subiectis. reuelatiō celestis ape-
rit̄. Hęc dñs in ewāgelio
dicit. Confiteor tibi p̄r̄ dñe.
q̄ abstodisti hęc a sapiētibꝝ
et prudētibꝝ. et reuelasti ea p̄-
uulis. **C** Que oportet fieri
cito. In hys uerbis duo cōphē-
dūt̄. ut ea scilicet q̄ finienda
sūt. cito accipiat terminū. et
et ea que iherosolyma sūt cito su-
māt̄ m̄itū. Ista tamē nequaq̄
finē accipiunt sūt. Vnde nec
metueda sūt tormēta q̄ t̄nt̄eūt.
sed ea metueda q̄ iōt̄nū p̄seue-
rāt. Nec gaudia fugitiua sūt
appetēda. sed iugi statu p̄ma-
nētia. Cito. id ē in p̄nti tēpo-
re. Omē ē tēpꝝ p̄ntis uite
cōpatū et m̄tati. q̄ om̄i hore
p̄uissimū ē momētū. Vnde
et idē iohānes in eplā sua dicit
de hoc longissimo tempore.

Apocalypsis. reuelatio
tr.

filii: nouissima hora est.
Reuelat ergo xp̄us ioh̄am id
ē eāe sue. et ea q̄ ato tr̄seūt
et ea q̄ ato adueniūt. ut dū se
tempalit̄ termit affligi uel p̄
periri. cogitet breuitatē istius
tempois. et q̄ uelocit̄ tr̄seūt
gaudia et t̄bulacōnes cū t̄po
rē. et q̄ uelocit̄ q̄p̄mquet ea
dē sine fine mansura. ac per
hoc nequa q̄ malozū p̄sp̄ctantibz
uideat. sed potius ī suis adu
sitatibz gaudeat. **C** Et signi
ficauit. **H**oc loco significauit
nō ab ostensione. sed a signo
positū intelligē debemz. et
hoc eē dictū significauit. qd̄ ē
sigillauit. Signū ē dicit̄ sigil
lū. Quo in loco questio orit̄.
quāe hoc dicitur. cū in scriptibz
inueniamz dictū ioh̄am ab age
lo. ne signaueris illa lib̄ huius.
Sed sciendū ē. qz sacra scriptura
in p̄s signo claudit̄. fidelibus
aperitur. Nō ē p̄t̄ fideles ser
uoz. sed p̄t̄ fides et lat̄nes di
uine sub signaculo claudunt̄.
Sed dicens ergo significauit.
et ī fidelibz claudit̄. et fidelibz
spirituali exercitio docuit̄ ap̄iri.
Vnde et dameli dicit̄. **V**ade.
qz clausi sūt. signatqz sermo
nes. usqz ad t̄pus p̄f̄m̄tū.
C Mittēs p̄ angelū suū. ser
uo suo ioh̄am. **I**ste angelus. si
gna xp̄i apparuit b̄to ioh̄am.
Quia cū cū p̄t̄ et sp̄s sc̄o filius
vnḡ ē deq̄ oia reuelat̄. utiqz et
angelū illū repleuit. atqz ī illius
corde habitāb. p̄ eū locut̄ ē ioh̄
hām. **I**p̄e at̄ ioh̄anes figurū

et̄ne tenet. sicut ī sequibz uide
bimz. **C**ui xp̄us sicut dictū ē nō
in sua natūa. sed per angelū appa
ruit. sicut olim fecit p̄tibz. **E**t
pleto ē m̄stelo q̄t̄ qd̄ uenerat.
usqz ē etiā ab hoibz q̄ diu oportu
it. donec q̄dragesimo die ascen
dit ī celū. nō demceps p̄ eam
substāciā quā sup̄sit a nobis ap
pare voluit. **V**nde nō corpalem
eig p̄nciā debemz require. sed po
tius credē eū eē ubiqz ī diuina ma
iestate. **T**otus itaqz filius dei per
diuinitatē eāt in angelo. totz cum
p̄t̄ et sp̄s sc̄o consistebat ī celo.
Qd nulli alij posse tribuit̄. in
si illi īcorporee et simplici natūe.
q̄ tota ī celis reputat̄. tota ī terris.
tota sine loco ī loco. tota sine p̄t̄
ī partibz. **Q**d ē at̄ mirū si post
eig ī carnacōne. angelus apparens
similis filio hois dicitur. sicut ī
consequibz inuenimz. cū etiā
angelus qui multo an̄ eiq̄ aduenit.
f̄tis p̄tibz apparuerit. vni vocā
tur. **Q**uo ī loco dicit̄ beatus aut
bertus abrosius. **C**redi etiā p̄t̄ b̄to
paulo ap̄lo d̄m̄i post suā ascen
sionē nō in sua natūa apparuisse.
sed potius p̄ angelū. tantū in
ea forma ī qua recognoscit̄ ab ho
mibz solet. **Q**d h̄m̄c etiā p̄b̄at̄
p̄t̄. qz si beatus paulus nup̄ conuer
sus in sua eū substāciā vidisset.
consequēs eēt. ut p̄ oibz dilect̄o dis
cipulo sibiqz ab adolescentia dicit̄o.
nō per angelū. sed p̄ semetip̄m
appareret. **Q**d dicit̄ mittēs per
angelū suū seruo suo ioh̄am. mo
rem sc̄ozū p̄m̄ tenet. qui ī suis
dictis. sic de se quasi de alio locū
tur. **V**nde ē. **V**ir erat ī terra

Nō sic d̄ autbert̄ abrosi
sic etiā auḡ. axceli. et
Jes̄. cusebuc

hys noie iob: et cetera usq; recedens a malo. Et erat moyses vir mitissimq; sup oeb. qui morabatur in terra. Et idē iohānes sepe in euāgelio suo. Hic ē discipulus ille: quē diligebat ihūs. Cui testimonium phibuit uerbo dei: et testimonium ihū xpō. Verhibuit testimonium uerbo dei iohānes: cum dixit. In principio erat uerbum: et oia per ipm facta sūt: et erat lux uera que illuat oem hominem et cetera: que in eodē loco. de diuinitate uerbi sequūt. Verhibuit testimonium ihū xpō cū dixit: et uerbum caro factum ē: et habitauit in nobis. Non tamē diuinitas psona cū ista diuinitas: sed utraq; ostendimq; naturā. Quod autē in hys quēcūq; uidit: subintellegendū ē quicūq; de incarnato deo i uerbo. siue in diuinitate. siue in humanitate cognouit. Aliud uerū uidit oculis corporeis: atq; aliud oculis mentis. Oculis mentis uidit diuinitatē: oculis corporeis humanitatē. Vidit enī ante oia secula a patre genitū: cū patre oia fecisse. Vidit in fine tēporū natū ex matre p nrā salute. deinde passū a iusto hoīe sepultū. a mortuis resuscitatū: atq; in dextera patris subleuatū. demde ad iudiciū uenturū. Vidit itaq; her oia: et testimonium phibuit: et scimq; qd uerū ē testimonium ei9. Sed qd fecit iohānes: hoc enī facit cotidie ecclia. cui9 mebrū ille fuit: et in cui9 figura hanc apocalipsim uidit: a cui9 ore testimonium illiq; nō recedens

dit. qd in deq; met' doctrinis illius insisit. **C** Beatus q' legit et qui audiuit uerba pphetie huius: et seruat ea. que in ea scripta sūt. Tempus ei9 ppe ē. In hys uerbis duozū per ordines cōprehendūt' doctorū uide licet q' legit et alijs exponūt: et auditorū q' audiuit et retinet: et ope p'finit ea q' in ea scripta sūt. Licet enī hic liber multa habeat in se p'funda mysteria: tamē multa sūt ibi. q' enī ad litterā custodita. maxime ad utilitatē et salutē p'stant suis obseruatorib9. Seruat at' ea q' in ea scripta sūt. qui fide xpi et ecclie nō uolūt: qui tunc phibita. et implent iussa: metuūt mnata supplicia. amat pmissa celestia. Hinc at' liquido colligitur: quē sit auctoritas. quē q' excellētie: cū inter oeb libros noui testamēti. hic solū mō ppheta noīatur: quā qui obseruauit: beatus ē phibetur. Ad qd et subiūgit. **C** Tempus ei9 ppe ē: iudiciū saluet: quādo redditur9 ē omniq; iuxta opera sua. Ac si dicat. Felix qui fida sacramētis iuit9. et que in hys uidentur. custodit: et q' phibent' nō p'sumit: q' et obseruacōnis tempus nō longas moras inectit. et retribucōnis dies quodā mō i ianuis cōsistit. **C** Iohānes septem ecclies q' sūt in asia. Aste due sūt: maior saluet et minor. Que minor i sorte uenit b'ō iohān' in q' sūt septē

ciuitates metropolitane & q̄
tū caput ē ephesus. Sed cū
maior minor uigetur: pe
ne medietate mūdi occupat.
Huic tamē regiōi deus oī
potens. per suā mīam p̄po
suit p̄dicatore b̄m iohāne:
et ideo ille sp̄aliē eccl̄es̄is a
sue. suā dirigit p̄pheta. Ve
rū qd̄ loquitur septē eccl̄es̄is
aspe. utiq; oī eāe dicit. Que
cū vna sit. septenaio nume
ro cōprehēditur: quo sepe so
let uniuersitas designari. In
ta illud. Septies in die laudē
dixi tibi: uel p̄t̄ innumera do
na q̄ papit a sp̄u s̄c̄o. Qui
cū sit vng sp̄us replens orbē
terrarū. id ē uniuersam eccl̄iam:
dicit eā septiformis a p̄pha
sup̄ d̄m̄ requieuisse p̄pter sep
tē id ē multiplicia sua dona q̄
p̄stat fidelib; . Vna ē utiq; ec
clesia: sicut vng ē sp̄us. Vn
de et catholica grece dicit id ē
uniuersalis: sed septiformis sp̄i
ritus munē ē repleta. Vnde
et i zacharia lepm̄. cādelabū
totū autē habes sup̄ se septē
ifusoria et septē lucernas.
Quā eā septiformē eccl̄iam
xp̄o cōiūgt. ysayas cōmēorat
dices. Apphēdet septē mulie
res uirū vñū i die illa dices:
panē nr̄m comedem; et cetera.
Vir iste vng ē xp̄us: quē sep
tiformis eccl̄ia cōpletur dices.
Panē nr̄m comedem; corpa
saluet tuū nobis a deo datū
māducabim; . uesti mēt̄s v̄r

4
tutū ornabimur: tantūmō in
uocatur nomē tuū sup̄ nos. au
fer opprobriū nr̄m. ut sis v̄r nr̄.
ne t̄p̄endo dicat nobis iudei:
qd̄ nō habeam; v̄rū. Vnde et
salomō dicit: q̄ sapia exidit
sibi colūpnas septē. Colūpnas
septē exidit et domū fecit. q̄
ab amōe p̄ntis s̄c̄i. duā corda
genliū. septiformi sp̄u r̄pleta
sepauit: atq; ad fortitudinē celest̄is
edificij erexit. Recte eā hor
numēo septenaio. q̄ cōstat ex tri
bu; et quor. etiā cōprehēdit: q̄
in quor mūdi p̄tes diffusa. in
cōiussa mētē et fide obseruat
s̄c̄e trinitatis fide. Cui; numēi
mysteriū eā vng hō in se cōti
net. q̄ utiq; mēbrū ē hui; eccl̄e.
dū ex quor cōstat humoib; . q̄
tuor pollet uirtutib; : et diligit
deū ex toto corde suo. et ex tota
aīa sua. et ex tota uolūtare sua.
Nā trib; spiritalit̄: et quor
corpali; uiget. In dilcōne eī
dei: trib; qualitatib; sp̄italit̄ ex
atatur. Ip̄e uēo corpali; ex ma
teria calida et frigida: hūda et
siccā cōpōitur. Asia mēptatur
elacio. Elacio at̄ et i bonā et i
malā p̄tē pōitur. Nec sepe p
uicio pōitur: sed aliquādo cul
mā uirtutū designat. In bono
pōitur. ut illud ysaye. Nonā
te i sup̄biā sc̄lorū: sustollā te
sup̄ altitudinē terre. Altitudies
terre sūt diuicie. honores. digni
tates. Sup̄ altitudies has. deus
oīpotes posuit petrū. paulū. et
ceteros qui p̄mū fūdamētū eccl̄e
reuerūt. Nam sicut cū montē

quisquis contemdit: eo paulis
per cetera subiecta despuit.
quo ad aliora plus gressu redit.
ita qui intentione fige mittur
i sumis: eo apius terrena des-
piat: quo apius eleuat ad ce-
lestia. Et qd prius i ymo posi-
tus sup se credidit: post ascen-
dedo pfiens. sub se ee cognos-
cit. In hac bona elatione consistit
causa: qz terrena oia calcans.
metre celos inhabitat. dicens cu
aplo. **N**ra conuersatio i celis e.
Et si eia elatione i cotraia
pte intellige. uoluerim: neqz
i hoc a sano mtellu recedim:
qz multi a sua supbia deiecti sut
per gram xpi. atqz huiliati.
Ad quos eia qz mebra sut etie
hec ptnet reuelatio. **I**mpletu
hoc cognoscim i paulo. qui p-
us fuit supba eie psecutor:
demiceps factus e pmissis pdi-
cator. **D**e supbis ei atqz elans
cotidie xpus sua etiam p iter-
na gram uocas: missima red-
dit et huile. **G**ra uobis
Gra dicit gnis data no merces
reddita: sed uema gnis collata.
Que gracia spealit i hoc e
acopienda: qz sine merito homi-
nifit deus filiu suu. qui nos
suo sanguie redemit. et ad fili-
atione dei pduxit. **U**nde et se-
quit. **E**t par. **Q**uia uidelicet
ipe p sua passionem genq hua-
nu deo pa pacificauit. **E**t no-
tadu q no dicit par et gra sed
pmititur gra. ac demde subiugit
par: qz nullq ad pace re-
conciliatiois uenire potest. m

si hunc gra me processerit:
qz ut ad pace dei uenire possi-
m: a dei gra pueni sumus. **E**t
nealit qz oia que a deo papi-
m: siue i fide. siue i ope.
i abstinecia. i ieiunio et i ce-
teis. gratis a deo nobis tribu-
untur: sola illius mia. **Q**ue
redu est i hoc loco: cur i dato
gre. noiato filio et spu sco. p-
sona pris reuereatur. **N**a cu
dicit ab eo q e. et qui eat. et
qui uenturus e: filiu i hys u-
bis ostedit. qd maxie ex hoc
pbat cu subiugit. qui uenturus
e ad iudiciu: scilicet ut reddat
unuiusq iuxta opa sua. **P**at-
a no iudicat queq. sed oe iu-
diciu dedit filio: qui solq cu
pre et spu sco habet ee. quia
semp e imutabilis. **U**nde
psalmista. **C**u at ide ipe es.
Sut a angeli. sed mutabilita-
te passi sut: qn vng eozu no-
ty p supbia cecidit. **S**ut hoies
sed mutabiles. sicut primus
ho mutatus e: et ex iusto factus
e iustus. ex bono impius. ex
i mozi mozius. **O**is a creatu-
ra nuibilis copata et mutati-
qz no e: ideo qz spealit ee ha-
be dicit. qui semp ide e. **E**t
uoc: qz anq de beata uirgine
munt nascetur i tepore: cuncta
cu pre fecit tepora: iuxta illud.
In principio eat ubi: et oia
per ipm fra sut. **U**enturus
e ad iudiciu. iuxta illud angelo-
ru pmissu: sic ueniet. qd mo-
du iudicis eu eate i celu.
Cu itaqz hec no nisi soli filio co-

gruere videant² et hanc gram
etiam iustorum a patre et filio atque
spu sco precepit: quod quorum in
separabilis est unitas. inseparabilis
est etiam operatio: quid sibi uult
hoc. quod solummodo meo fit filij
uel spūs sc̄i. Sed sciendū. quod
mos est sacre scripture. ut ubi
unus sit meo persone de trim
tate: tota simul trinitas intel
ligatur. Ergo ubi in persona filij
fidelibus gram tribuere legentes
audiuimus: simul in ipsa datione
patris et filij et spm scm intel
ligere debemus. Iterum queritur
cū sit unus spūs qui replet or
be terrarū: cur iohānes in hac
reuelatione septē spūs introdu
at. **R**esponsum propter septenari
ā id est multiplicē eius operacionē.
Simplex itaque est proprietate na
tūre: multiplex uero gramū distri
butione. **A**ymo salomō dicit
eundē spm unum et multiplicē.
Et a septē spiritibus qui in
conspicu throni eius sunt. **T**hroni
dei sunt angeli sc̄i et homines iusti:
in quorum membris per fidē requi
escat. **U**nde est. **A**ia iusti: sedes
est sapiētie. **I**n cuius throni con
spici spūs sc̄i est: quod in sc̄o me
moria ut diximus requiescat et
illos possidet: eorumque opa dis
ponit. et ad dei amorē et pr
morum accedit dilacionē: ad quē
etiam specialit̄ remissio pertinet
peccatorū. quod fit in baptisate ope
spūs sc̄i. **U**nde dñs dicit ap̄lis.
Accipite spm scm: quorum remi
seritis peccata. remittat̄ eis.

5
Quare septē spūs dicant²: supra
dictū est. **E**t a ihu xpo. qui est testis
fidelis. **Q**uia de xpo erat plura
locutus. iterum repetit eius personā
dicens: et a ihu xpo qui est testis fi
delis id est uerax: quoniam pater prohibet
testimonium dicens. **P**ater in me ma
nebit ipse facit opera: et hec est uita
eterna. ut cognoscatur te. et sic
deus dilexit mundum. ut filium suum
unigenitum daret: et ego a me ipso
non ueni. et multa hinc similia.
Sed sicut filius est testis fidelis: ita
etiam pater: ita et spūs sc̄i. **A**ut et
pater de filio. testimonium illi phi
bet: hic est filius meus dilectus. in quo
mihi complacui. **I**psus filius de spu
prohibet testimonium. cū dicit. **S**pūs
est qui uiuificat: et spūs ubi uult
spirat: et pariter ipse uos doce
bit omnia. **S**pūs quoque sc̄i de filio
testimonium dicit quod sit ueritas: si
aut scriptum est. **S**pūs est qui testifica
tur: quoniam xpūs est ueritas. **E**t ipse
filius dicit. **I**lle testimonium per
hibebit de me. **U**nde sciendū
est. quod sicut hinc tres unum sunt. sic
eorum testimonium unum est: quod
alterius testimonio. alter nisi
nucetur. **S**pecialit̄ autem filius tes
tis uocatur: quod per testimonio ue
ritatis. usque in mortē peruenit car
nis: quod et cū omnis ecclesia. in per
secutionibus xpo testimonium phibe
at: illi specialit̄ testes uocantur:
qui pro xpi nomine moriuntur.
Primogenitus mortuorum. **Q**uia
mus homo ea conditione creatus est:
ut nisi peccasset immortalis man

lisset. Sed quod peccauit mortuus
est. et rediit in matrem suam. hoc
est in terra de qua fuerat conditus.
dicite sibi dominus. terra es et in
terra reuertebis de qua assumptus
es: quod formatus ex limo terre. in
uiam uiuere. quasi ex matris
utero uiuus presserat. Postquam
autem factus est ille mortuus.
genuit filios mortales et peccato-
res: qui omnes mortui in matrem
sua reuertuntur. Demens ergo
dominus in carne eadem lege mortui
us est: atque in utero matris sepul-
tus. Sed quod tertia die a mortuis
iua uicturus in eternum surrexit. et
mors illi ultra non dominabitur. primo
genitum mortuorum appellari debuit.
Inquit autem si surrexit alii ante. sicut
lazarus. tamen non surrexit in
eternum uicturus: quod iterum mortui
debitum carnis soluerunt. Unde
non surrexisse uel uixisse computandi
sunt. Ille ergo primogenitum mor-
tuorum recte uocatur: quod sicut sur-
rexit a mortuis. ut ultra non mo-
reretur. Potest et aliter intelligi.
Omnes enim qui se mortificant cum ui-
ciis et peccatis. et uoluptates car-
nis in se occidunt. mortui sunt
peccato. et uiuunt deo. Quorum pri-
mogenitus digne uocatur christus.
quod peccatum non fecit. et mortifica-
tione uite carnalis ostendit. **C**
Et princeps regum terre. Reges
terre appellatur omnes enim qui uia-
rum tyrannidem in se consurgere non
sunt: sed eis iure dominantur. Pos-
sunt autem et reges terre specialiter
intelligi predicatorum. qui dum cor-

da carnalium a pietate restrin-
gunt. super terram ut reges imperant.
reterunt bonis et spiritualibus
uicibus in nullo se preferunt.
Hic est quod peritus cornelius se co-
equale faceret. ananiam uero
uiam gladio uerbi perierunt.
Sciendum est autem quod predicatorum et
clerie. etiam ipis carnalibus ita
dominari appetunt. quatinus et co-
passione nature. et uicibus re-
titudine exhibent. Eorum ita
quod princeps est christus. qui est rex
regum et dominus dominantium. De quo
adhuc sequitur. **C** Qui dilexit
et nos: et lauit nos a peccatis
nris in sanguine suo. Quo enim
amorem filius dei nos dilexit.
passiones illius ostendunt. quibus
pro nobis pertulit. De hac dilata-
one ait apostolus. Christus dilexit
ecclesiam: et tradidit semetipsum
pro ea. Ad cuius etiam dilataone imi-
tanda. hortatur fideles dicens.
Ambulate in dilataone. sicut et
christus dilexit nos. et tradidit
semetipsum pro nobis. Dilexit
autem nos. pulcher sedos. pius
improbus. sine peccato peccatores.
nec quales eramus nos dilexit.
sed quales ipsa dilataone nos fe-
cit. Unde et subdit. **C** Et
lauit nos a peccatis nris. in san-
guine suo. Iste amor ineff-
fabilis et incomprehensibilis. quod
cum pro iusto uix aliquis moria-
tur. christus secundum tempus mor-
tuus est pro impiis. ut nos offer-
ret deo: iustus utique pro iniustus.

Et tū eēmq̄ maculati delictis: lauit nos suo sanguine. ut exhibet sibi ecclesiam nō habentē maculā et rugam. uel aliquid huiusmōi. Qui e nā sanguine sue passionis uertit nobis i mysteriū ab lutionis: ut in fide mortis ei⁹ baptizati ab oib⁹ mūdē p̄tis. **H**inc aplūs dicit. **Q**uāq̄ baptizati sum⁹ in xp̄o ih̄u: in morte ipsius baptizati sum⁹. Est at̄ et secūdu bap tismū effusio lacrimarū: quo momētis singulis baptizat̄ publicam et p̄dres: quo u delictet maria post multas criminū lacrimas. et petrus ablut⁹ ē post trinā dñi nega tionē. **E**t fecit nos regnū et sacerdotes deo et p̄ri suo. **P**er hāc sententiā oēs electi sacerdotes demonstrat̄: qui supra reges fuerūt appella ti. **Q**uia ē caput fidelū rex ē et sacerdos: cōgruet̄ et mē bra capitis: reges et sacerdo tes uocant̄. **Q**uib⁹ per pe trū dicitur. **D**os estis gen⁹ elc̄m: regale sacerdotiū. **I**p si ei sūt reges: ip̄i et sacer dotes. et sacrificiū et altare: q̄ et tumult⁹ carnaliū volup tatū cont̄ se iurgētes ut re ges reseruat̄: et sacrificiū lau dis et mortificacōnis deo im molat̄: corpus q̄ sūt a p̄tis seculi cupiditatib⁹ mortifi cat̄: ut hostia uiua fiant. **I**p se itaq̄ uingent⁹ p̄is rex

et sacerdos. fecit suos electos reges et sacerdotes: quos reges terre cōstituit. et ip̄o ope sacer dotes monstrauit. **Q**uā at̄ dicit̄ deo et p̄ri. nō due nature nec due p̄sone. sed una ostendit̄: ubi etiā sp̄s sc̄s iuxta regulā p̄misse intelligētiē p̄lter̄ in telligitur. **I**psi gloria et impe riu in secula seculorū amen. **F**ilio saluet̄: qui nos sacerdotes fecit. et qui nos sacerdotes fieri uoluit: ubi etiā ambozū accipi m⁹ caritate. q̄ ē sp̄s sc̄s. **E**cce uenit cū nubib⁹. **I**n nube uenturus ē dñs ad iudiciū: q̄ in nube ascendit in celū. **H**ic em̄ dixerūt angeli aplis. **Q**uō statim appiaētes in celū. **H**ic ih̄s sic ueniet q̄admodū uidistis eū eūte in celū. **N**ubiu at̄ sepe fit mērio i sacro eloquio. **U**n de legitim⁹ in exodo: q̄ oipotēs deus in nube filios isrl̄ eduxit de egipto. **T**abernaculū quoq̄ moysi et tēplū salomōis nubes impleuit: et in dñi trīsignā aone moysen et helyam. nu bes obūbrauit. **I**n nubib⁹ etiā s̄i uenturi sūt ad iudiciū. iux ta illud apli: q̄ rapient̄ obuiā xp̄o in nubib⁹. **I**lla at̄ nubes que filios isrl̄ illuabat. et egiptios tenebris circū dabat. **D**ñi significat̄ clemētiā: q̄ illuāt p̄fectos. et obrūcat̄ reprobos. **I**ta quippe ueniens dñs ad iudiciū apparebit̄ blādis iustis: q̄s etiā illuminabit̄. **D**ū ad cōtūcēdā suā maiestatiē eos p̄duxerit: et terribilis rep̄bis. quos in te

nebroso carceris loco constituet.
De quo in ewangelio dicitur. In
utile seruum puate in tenebras ex
teiores. Illis em dicit. Venite
bndicti pās ma: istis autē ite
in igne et nū. qui patius ē dyabo
lo. Nam et hoc qd' egypti et fi
ly isrl' ad se nō poterat accede:
hoc significat qd' abrahā diuici
respondit. Int' nos et uos cha
os magnū firmatū ē. Aliqn' ea
ā nubes. corpus xpi significat.
ut illud. Ecce dñs ascendet sup
nubē leuē: et t'gredietur egyptū.
Super nubē quippe leuē ascendit
et in egyptū uenit: qñ carnem
huānitatis nrē assumēs. sine g'
uediē pāi. in mūdo apparuit.
Nubes at' pluralit' scōs signifi
cat' p'dicatores: qui pluūt uer
bis. et chorustāt miraculis. De
quibz per pphētā dicitur. Et nu
bibz mādabo ne pluāt sup eā.
hoc ē sup vmeā ymbzē. Cum
hys nubibz. hoc ē cū multitudine
scōrū uēturus ē dñs ad iudiciū:
q' in eorū cordibz habitabit. Un
de est. Dñs ueniet ad iudiciū:
cū senioribz ppli sui. Et uide
bit eū oīs oculus. Omne oculū
usitato more locutionū: p omī
hoīe positū hic accipiamz. Oīs
itaq' oculus id ē oīs hō qui tūc
resurrexerit: uidebit eū corpora
lit: siue ad vitā. siue ad mortē.
No at' aialū. quorū uis ī san
guīe ē: et cū moriūtur eē desi
nūt oculus eū uidebit. sed poaq'
oculus homī. Alia trāslacio dicit.
Uidebit eū oīs oculus talē. quale

salicet despererūt. et quale ar
de noluerūt. Et tūc i'plebit'
uidebit oīs caro salutē dei. **C**
Et qui eū pupugerūt. subau
dis uidebūt eū. uidei saluret
qui crucifixerūt eū lingua. sicut
marcus dicit. Erat at' hora
tertia: et crucifixerūt illū cla
mātes. reus ē mortis. Et mi
lites pylati uidebūt eū: quē
illudētes crucifixerūt. Uidebūt
at' non ut iā cōtēpnāt sicut
prius iridebāt. insultēt. ac
letentur: sed ut p'ueat. gemāt.
lugeat. et tristentur. Unde et
subditur. **C** Et tūc plangent
se sup eū oēs tribz terre. id ē
oēs reprobi terrena desidētia
res. et per desidēriū terrā in
habitātes: honoibz semetipōs
extollētes. in luxurijs degētes.
Quibz dñs dicit. De uobis
diuiciibz: qui habetis cōsolatio
nē uām. Precipue at' hñz plā
gent se sup eū: qui eū pupu
gerūt. Magis at' dolebūt in
sei. q' tale perdet dñm: q' qd'
atrocissimū intulerūt tormētū.
Etiam amen. Qd' ē apud lan
nos eā: hoc apud hebreos amē.
Utrūq' autē ē aduerbiū affir
māns. Dicit ergo. eā amen:
at si diceret in geminādo. uerū
ē uerū ē. et multū nō p't: q'
plāgent se sup eū oēs tribz terre.
Cognoscite em p' certo futurū:
qd' tali sentētia firmat. **E**go
sum alpha. et ω. p'ncipiū et
fims. Hic iā māfeste ostēdi

tur: qz angelus qui hec ioha
 m nuaavit: psona dei m se
 habebat: ai dicit **E**go sum al
 pha & **W**: pncipiu et fins.
 Illi et ipe iohannes qui hec
 diat nobis: tale e et qd paulo
 diat. An expemētū quēris
 ei9. qui m me loquitur xpūs?
Et dauid. **A**ttēditē ppe meus
 legē meā. **A** apud grecos lan
 nos et hebreos pncipiu e demē
 torū. **E**d e apud nos. a hoc
 e apud grecos. alpha: apud he
 breos aleph. **N**orro. w. finalis
 e demētorū apud hebreos. **E**d
 ai sit alpha et. w. māifestat
 ai subūgit. **P**ncipiu et fi
 nis. **P**ncipiu salicet. ante
 quē null9: fins ued post quē
 null9. **V**el pncipiu. a quo
 oia sumūt maū: fins ued
 m quo aūta tminat. vel pnc
 ipiu. qz m pncipio eūt uerbu:
 fins. qz uerbu caro factū est.
Unde et **p** ysaya dicit. Ante
 me nō e format9s deus: et
 post me nō erit. **N**ā et qd ioh
 hānes ymo angelus ex psona
 dei hor dicit. māifestat ai sub
 ūgit. **D**icit dñs deus q erat.
 et qui e. et q uerturus e d potes.
Ed ia sup expositū e. **E**go
 iohānes frat vtr. **H**uc usqz p
 fāgo sequētis libru: ex hie hie
 toia rapit. **L**oquitur at ecclēstis
 asie: quib9 et se equalē osten
 deb: hūilitatis causa dicit. **E**
Ego iohānes frat vtr m fide:
 et pnceps m tribulacōe et reg
 no et paāa ihū. **Q**uo i loco

✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓
 ✓

duo sūt simul cōiūgenda: tribu
 latio salicet et paciētia. **T**ribu
 latio ei et paciētia pntet ad
 caput et ad mēbra: regnū at
 solūmō ad caput. **P**articeps
 xpi fuit iohānes m tribulacōe
 et paciētia: qz sicut xpūs pass9
 e oppria. irrisiones. colaphos
 et verbera: ita et beatus iohānes
 qui flagellat9 legitur i actibus
 aplozū. et a domniano i feruē
 tis olei doliū miss9. ad ultimū
 ab hoib9 sepatus e. **P**articeps
 quoqz fuit m paciētia: qz sicut
 xpūs paciēter sustinuit passio
 nē. et suos crucifixoēs dilige
 bat. **P** quib9 orabat dicens.
 pat ne statuas illis hoc pccm:
 ita et beatus iohānes diligebat
 eos qui ei mala mferebant. et
 p illis orabat. **R**egnū at ppue
 ad caput pntet: qui e regnū
 ppetiū scōzū suozū. **N**eg em
 aliud regnū e suis daturus elec
 tis q seipm: quib9 diciturus e.
Venite benedicti pūs mei.
Quasi dicit. **V**enite mēbra
 regnate post tribulacōe m
 capite: qz ego regnū vrm. **D**e
 hoc regno ipe dicit iudeis. **R**eg
 nū dei intra vos e. **C**onsiderā
 dū dem9 qz m trib9 se pncipe
 diat iohannes: m tribulacōe
 salicet. et paciētia. et regno.
Sed media horū e regnū: nec
 pt possidei. msi et hinc tribu
 latio extreueit. et illinc paciē
 tia defendeāt. **T**enet ei i hoc
 loco psonā om̄ fidelū. **E** fuit
 m insula que vocat^r pathmos.

✓

propter uerbum dei et testimonium
ihesu. Quatuor rebus hic sua con-
firmat narratione et persona cum
dicit ego iohannes. loco cum se in
pathmos insula relegatum ostendit
causa quare hoc passus sit.
propter uerbum salicet dei. et tempore
id est die dominica. fuit in insula que
uocatur pathmos. Historia nota est
beatum iohannem salicet in
pathmos insula relegatum pro-
pter uerbum dei. cui testimonium
prohibet dicens. In principio
erat uerbum. Et propter testi-
monium ihesu christi quod ei prohibebat quod sa-
licet esset uerus deus. et uerus
homo. Et cum negabat terra aper-
tum est celum. Interpretatur autem path-
mos. fretum. Ibi quippe amplius
feruet mare. quod fretum dicitur.
ubi angustius est. Et ideo non
modicum per nomen istius
insule. angustia passionis ex-
primitur. quare patiebatur beatus
iohannes sicut ceteri quorum per-
sona gerebat. Quantomagis
ei facta in presentia uita affligitur.
eo amplius illis secreta celestia
manifestantur. Unde paulus
in carcere positus dicebat. Non
conuersatio in celis est. Sustinet
quoque et ipsi mali penas. qui
a hominibus interficiuntur. in carceribus
recluduntur. Sed non pena facta
est scelerum. sed iusticia. Sustinet
plerumque similia iusti. sed iusti
propter iusticiam coronantur. in-
iusti uero propter iniquitatem damp-
nantur. Hinc psalmista dicit.
Iudica me deus et discerne cau-

sam meam. Unde bene pro-
pter uerbum dei et testimonium
christi se dicit relegatum. non
propter homicidium. aut cetera
crimina. Et illis quippe erat
unus. quibus dicit dominus. Beati-
catis. cum uos odent homines et
sepauerint uos. et exprobra-
uerint et execerint nomen uerum
tanquam malum propter me. Et a-
libi. Gaudete quod nomina ustra
scripta sunt in celo. Quis est
qui idcirco patitur passionem. quod
diuinitatem et humanitatem filii dei
predicat. beatus erit. et talibus
secreta celestia reuelabuntur.
cum ad uisionem suam peruenit
creatoris. **C** fuit in spiritu in die
dominica. Hic iam apte demon-
stratur beatum iohannem habere ui-
sionem non corporalem. sed in spiritu
uidisse. Non tamen in sompniis.
sed in ekstasi raptus est. sicut
et ezechiel. qui cum sederet in
domo sua. et senes iuda se-
deret coram illo. ductus est mente
in iherusalem. Itaque sicut dictum est
nichil per corpus uidit uel
audiuit. uel sensit uel intel-
lexit. nec ipsam carnem fundi-
tus deseruit. quando habet reue-
lationem uidit. sed docendus a
spiritu. a spiritu docente assumptus
est. ut alta et mystica posset
intueri. Notandum autem quod se-
non in die sabbati aut sexta fe-
ria. sed in die dominica raptus
fuisse dicit. Solet enim qualitas
rerum ostendi. per qualitates temporum.

Hinc est qd' abrahā in sermo
 re fidei sue angelos meridie
 vidit: et loth in pdicatione so
 domorū uespere. adam post
 meridiē: salomon quoq' sa
 piētiā nō seruaturus in noc
 te precepit. Ita ergo in hoc
 loco per diem dñicā aperte
 fides intelligitur: que iā ma
 nifesta erat in toto mūdo.
 quādo ista videbat beato iohānes.
 Itā om̄ apli pfecti p
 dicauerūt ubiq': et iā corpo
 ralis illiq' uacatio sabbati. in
 spūale transferat. Et hāc quo
 q' quā beato iohānes signifi
 cabat: iā frā carnis morti
 ficat. in luce spūs assurge
 bat. Et oēs elā in die dñica
 sūt: q' ad gaudia future re
 surrectionis hilarescūt. **C** Et
 audiu post me uocē mag
 nā: tamq' tube dicētis michi.
Qd' uides scribe in libro. Si
 aut in spū positus spūalia vi
 dit: sic ea q' audiuit uox spū
 alis fuit. Sed qui extra corp' q'
 per cōtēplationē educt' fūerūt
 quēadmodū dorsū habebat.
Non eī per corpus ista uidit:
 ut post dorsū corpōis aliquid
 uidet. Sed facies illius itelli
 gitur ipā uis cōtēplationis. q'
 extendebatur ad ea q' videbat:
 dorsū uēō obliuio de pñtib' q'
 ex quib' educt' per spū iā
 videbat. Idcirco itaq' celesti
 b' intent' uocē i hñs que ob
 lit' fūerūt audiuit: ut faciem

mentis ad ea cōuertēt. et ea
 que videbat auditōib' p'fici
 ra scribēt: ita et sū post se
 oīa pñtis uite gaudia habet.
 et in ante se extendūt. p m
 chilo ducētēs oīa tēporalia.
 dū cōsiderāt future uite gau
 dia: iuxta illud apli. **U**nū
 qd' retio ē obliuiscēs. in ante
 riorib' me extendo: sequēs
 brauiū supne uocatiois. Sic
 at dicitur ei. qd' uides scribe
 libro: ac si dicitur. qd' uisus
 es. **N**ec dū eī aliqd' uiderat:
 sed tantū ad uidedū eleuato
 fūerat. **L**ibru at mēoriā ei
 appellat: id ē ea que uides re
 conde i mēte tua. et alijs e
 iā manifesta. **N**ā qd' libri
 significant corda homī et cō
 scienciā: testat' dāuid qui
 dicit. **A**ntiquus dicitū sedit.
 et libri apti sūt. et alijs liber
 qui ē uite. Sic etiā fidelib' q'
 dicit' ut qd' uidet. id ē quod
 intelligūt. et ipi in cordib' q'
 suis recōdat: et alijs etiam
 manifestāe studeat. **U**ox at
 hec siue i iohāne siue i ecclā
 recte magna uocat' q' nō
 de mediocrib' sed de sumis
 loquit'. **Q**ue etiā q' tuba di
 atur: q' per ora pdicatorū
 sonat. **Q**uib' p ysaya dia
 tur. **Q**uasi tuba exalta uocē
 tuā. **N**ā et bene uox quā au
 diuit iohānes et in illo ecclā
 tamq' uox tube dicit'. que ab

interioribus sine strepitu so-
nū accipit quē p̄fert exteri-
us: q̄ videlicet ille sono vo-
cis audiuit prius in corde. q̄
post modū sonuit extēus i-
uore: q̄ alit̄ ad p̄phetas diuina
uox sonuit: atq; alit̄ ip̄i pos-
tea locuti sūt. Deus em̄ locu-
tus ē ad illos in corde. sine so-
no vocis: ip̄i at̄ postea locu-
ti sūt. opantes ubi cū lingua
carnis. Et mitte septē ecclē-
sias. id ē geneal. ecclē. q̄ si-
cut sup̄ dictū ē. in septena-
rio numero. vniuersitas ex-
primit̄ fidelū. Na et quod
vni illarū loquitur. atq; oī-
bus ecclēsijs loquit̄. Unde
et ī sequentibus dicit. Qui ha-
bet aure: audiat quid sp̄s di-
cat. ecclēsijs. Epheso. Ephesq;
m̄pretatur voluntas: siue cō-
siliū meū. Quo nomine gene-
ralit̄ oīs ecclē. comprehenditur:
in q̄ ē dei voluntas per fidē
spem et caritātē. ceteraq; bona
opa. Unde et ip̄a nō suā.
sed dei potius voluntate m̄se-
fici optans. dicit cotidie ī o-
ratione: ut nō sua. sed dei
ī ea fiat voluntas. Cui ecclē.
a dño per p̄phetā dicitur.
Nō uocaberis pl̄ delicta: et
terra tua desolata: sed voca-
beris voluntas mea in ea.
Que ecclē. bene cōsiliū meū
dicitur: q̄ videlicet nō suū.
sed dei sui sequit̄ cōsiliū: au-
diens illud salomomb. Audi

cōsiliū. et suscipe discipli-
nā: ut sis sapiens in nouis
simis tuis. Et iterū. Oīa
fac cū cōsilio: et post fac-
tū nō penitebis. Quo cō-
tra rep̄bis dicit. Desperis-
tis omne cōsiliū meū. Et
alibi. Non ē voluntas mea
in vobis: ait dñs. Saen-
dū at̄. q̄ voluntas p̄tinet
ad caritātē. q̄ sc̄a ecclē. non
timōe cogēte dño seruit:
sed sponte creatori se subdit
dicens cū psalmista. Volū-
tate sacrificabo tibi. Cōsi-
liū at̄ ad correctionē: q̄ q̄-
uis quidā in suis sceleribus
p̄manē sceleribus oī modis ue-
hnt. fit ad eos per dei m̄-
scordia sermo correctionis:
ut reiecto errore. cōsiliū salu-
tis p̄cipiat. Sic et correctus
ē saulq. au eāt cōsiliū ut no-
mē xpi delet de terra: et ex-
lupo factq; ē agnus. Cōsiliū
at̄ xpi sc̄a ecclē. accipit: q̄
et a p̄cāb se custodit. et ut
p̄fionē consequatur. sequit̄
eig cōsiliū quo ait tuidam.
Si vis eē p̄fectus: vende oīa
que habes et da paup̄ibus: et
et habebis thesaurū in celo. *Ame.*
Cimurna dicit̄ cāntiū eorū.
Quorū cāntiū. nisi dēcorū ē.
Idem ē cāntiū: de quo psal-
mista dicit. Cantate dño cā-
ntiū nouū. Verū hec uerba
nō vni tantū ecclē dicit̄: sed

tantū generalit' ecclie vniū
sali conueniūt ad cuius mē
bra ptinebāt apli. q̄b̄ dñs
dicebat: mādātū nouū do
vobis. Sp̄a ei diligendo de
ū et p̄mū. cācū nouū cā
tat: q̄ adimplet hoc mada
tū. Cantat eā cācū nouū:
quādo m̄steriū incarnatio
nis. passiois. resurrectiois
eius concelebrat. Perfecti
us at̄ in futuro cantabit:
quādo videbit in re. qd̄ nūc
videt in spe. et implebitur
illud. beati q̄ habitat in domo
tua dñe. Unde ezechiel di
cit se vidisse librū. in quo
erat scriptū. carmē. lamēta
tioēs. et ue. Qui ei ibi uolu
it cātare carmē. hoc ē cācū
nouū: necesse ē ut in p̄n
ti vita habeat lamētationē:
deflendo sua. et aliena p̄tā.
Qui uero in p̄niti cōtēpserit
habē lamētationē. ne illi si
ne dubio in futuro erit: ut illis
sine fine habētibz ue. ista si
ne timore alleluia decantet
victuri. **P**ergamq̄ m̄ p̄
tatur diuisio cornuū. Cornu
a significat regna: ut habes
in libro damelis et in zachari
a. Cornua ergo xp̄i itelligū
t' s̄c̄a. ad regnū illiq̄ uertit.
Sed sicut xp̄i cornua eius mē
bra sūt. quibz regnū daturū
ē p̄petuū: ita sūt cornua dy
aboli eius mēbra q̄ cū eo dap
nabūtur. In hęc itaqz cor

9
nua. id ē m̄ iustos et repro
bos. et m̄ regnū xp̄i et dyabo
li. s̄c̄a etiā facit diuisione:
q̄ segregat bonos a malis.
sup̄bos ab hūilibz iudicio sen
tēcie dicens. **O**is qui se exal
tat hūiliabit. De hys cornibz
et saluator dicit. **O**ra cornua
p̄torū cōfringā: et exaltabū
tur cornua iusti. **H**inc ei dis
cerit m̄ xp̄i regnū et dyaboli.
Hūilitate saluet regnū xp̄i
eueat: sup̄bia uero regnū dy
aboli deiciat. **C**hyatira di
dicit' illūinata. **E**uo noīe ge
nealit' etiā designat: q̄ illu
māta ē ab eo. qui illūinat om
nē hominem uenētē in hūc mū
dū. **C**ui aplūs. **F**rustris aliqui
tenebre: nūc at lux in dño.
De q̄ et ysayas. **P**opulq̄ qui
ābulabat in tenebris. **C**ardis
sonat in latina lingua. p̄m
cipi pulchritudis: apta sub
audit' et ornata. **C**ui saluet
m̄ illi. de quo psalmista di
cit. **S**pectosq̄ forma p̄ filijs
hōm. **E**t in cācīs canticoū.
Ecce tu pulcher es dilecte mi.
Hinc itaqz p̄m̄cipi pulchri
tudis: ē apta et p̄pata etiā
p̄ ornāmēta uirtutū. **U**n
de p̄ psalmistā dicit'. **A**stant
regina a dextris tuis in uestitu
deaurato. **E**t in cācīs cācico
ū. **M**urenilas aureas facie
m̄ tibi. **P**hiladelphina dicit'
saluas hereditate dei. **S**p̄a

em etiam hereditas dicitur: de
qua pater ad filium. Postula
a me et dabo tibi gentes here
ditate tua: et de q̄ colom mali
videtes heredem dixerunt. Hic
est heres: venite ostendam eum:
et vna erit hereditas. Ipa e
ager da: ipa et vmea. que p
p̄dicatores suos ita saluare s̄m
git semetipam: ut fide et ope
deo placeat: et ab illis volu
tate nuq̄ recedat. **C**haodica
uertitur in nra lingua tribus
amabilis dno: siue fuerit in
vomitu. Tribus noie: sacra
scriptura sepe utitur. Unde
e. Illuc ei ascenderunt tribus
tribus dmi: a tribus saluet ordi
nibus: qui forsitan erat i p̄lo
iudeorum: sicut fuerunt apud ro
manos: in senatoribus saluet
militibus et agricolis: ita et etia
eisdem tribus modis partit: i sa
cerdotibus: militibus et agricolis
bus. Que tribus amabilis dicitur:
iuxta qd̄ ap̄l̄us dicit. Qui dilex
it nos: et lauit nos a p̄nis nris.
Et ipse dñs. Sic dilexit deus mu
du: ut filium suum unigenitum da
ret. Porro qd̄ dicitur: fuerunt
i vomitu: ad reprobos p̄tinet:
qui simul p̄mixti sūt bonis:
sicut in area grana cu paleis.
Qui etia sua p̄ncia ḡuat sc̄os
ueluti noxy tibi: vnde et ne
resse e: ut exciatur de corpore xpi.
Tales utiq̄ fuerunt heretici: qui
eiecti sūt ab etia: de quibus ioha
nes dicit. Et nobis exierunt:
sed nō erant ex nobis. Et psal

mista. Expelle eos: qm̄ irri
tauerunt te dñe. In quozū e
tia p̄sona: in sequentibus huius
p̄phetie uerbis dicit. Quia
tepidus es: m̄cipia te euome
ex ore meo. **E**t cōuersus su
ut videre vocē que loquebat
mecū. Hic liquido claret:
nō corpale sed sp̄itale uocē
iohanē audisse: q̄ nō ut audi
ret: sed ut videt dicit se cōuer
sum. **Q**uod utiq̄ iuxta corpōis
sensus: i possibile eē cognosci
tur. Non ei uox unquam uide
pt. Sed ille impt̄ sp̄u: ad su
ma cōtemplanda nichil aliud
audiuit q̄ vidit: q̄ hoc e illud
audire qd̄ uide: hoc uide qd̄ au
dire. Etia quoz̄ que in ioha
ne figurat: post se videt no
tem: q̄ mysteria que in se
videt cōpleta: in lege et p̄phe
tis considerat p̄nūciata. Sic e
in scriptū e in genesi. Erūt
duo i carne vna: xpus saluet
et etia. Unde paulus. Ego
at dico i xpo et in etia.
Et cōuersus vidi septē cāde
labra aurea: et i medio septē
candelabrorū aureorū simile
filio hoīs. Septē candelabra
aurea hoc ipsū significat qd̄ sep
tē etie id e vniuersale etiam:
dū uerba eozū lumē sacre si
mul et amoris incendii p̄bet
domis septiformis sp̄us refer
ta. Sed nō incōgrue i septē
candelabris aureis figuratur.
Habet etia etia aureū colozē:

q̄ resurgat diuina sapiētia
de q̄ scriptū ē. **Thesaurus** desi
deabilis. requiescat in ore sa
pientis. **Habet lucernā**: q̄ lu
cet uerbo et exēplo. iuxta qd̄
paulus dicit. **In medio** natio
nis p̄ue et puerse: int̄ quos
lucetis sicut lūcāria in mūdo.
uerbū uite cōtinētēs. **Habet**
quosq̄ et longitudinē in longa
mmitate sp̄i et p̄seueratiā.
dicite dñō. **Qui p̄seuerauit**
usq̄ in finē: hic saluus e
rit. **Quia etiā** candelabrū
tundendo p̄duatur: sans cō
uenit etiā ē. q̄ diuersis affiat̄
in hoc seculo pressuris: inter q̄s
cōsolatiōne adhibet illi dñs
dicens. **Cū ambulaueris** ī ig
ne nō cōbureberis: et flama nō
ardebit in te. **Et per p̄phetā**
Couerta manū meā ad te: et
extroquā ad purū scōrā tuā.
Et bene in medio septē cāde
labrozū aureozū. videt iohā
nes siml̄e filio hoīs: q̄ xp̄us
qui etiā sue p̄sident. et p̄sident̄
do etiā p̄tegit. in medio elō
rū suorū ē. sc̄dū illud.
Ubi duo uel tres fuerit cōgre
gati in noīe meo: ibi sū in
medio eozū. **Et alibi**. **Exul**
ta habitatio syon: q̄ magnā
ī medio iustis isrl̄. **Intu**
edū ē at̄. q̄ nō absolute dicit
se uidisse filiū hoīs: sed siml̄e
filio hoīs. **Ille** etiā angelus ut
sepe dictū ē p̄sonā xp̄i gere
bat: qui idcirco nō iā filius
hoīs. sed siml̄is filio hoīs ap

10
pellatur: q̄ deuicta morte iam
non moritur. mors illi vlt̄ nō
dnabitur. **Vel certe** siml̄is fili
o hoīs uocatur: q̄ et si carnē nos
trā accepit. tamen nō fecit p̄m̄:
sed apparuit in similitudinē car
nis p̄cā. **Quū** etiā hōi p̄cō
non carere. **Vnde** et q̄ ip̄e
p̄cā nō fecit: p̄ psalmistā
dicit. **Ego** at̄ sum vermis et
nō hō. **Uestitū** podere. **Uo**
deres uestis ē talaris: q̄ et gre
ci podas pedes dicūt. **Per** po
dere uaq̄ carnē xp̄i debemq̄ in
telligē: quā ip̄e uerus sacerdos
optulit: quā dōse auris panbu
lo patri p̄ nobis optulit hosti
ā uiuētē. sc̄m̄. in odoze suau
tatis. **Que** uidelicet uestis us
q̄ ad talos p̄tinuit: q̄ ip̄e suos
usq̄ ad mortē dilexit. dicite io
hāne. **Cū** dilexisset suos qui erāt
in mūdo: in finē dilexit eos.
Sive per podere possimq̄ in
telligē genealē etiam. **questus**
ē dñm: iuxta qd̄ a patna uoce
per p̄phetā dicit. **Quo** ego di
at dñs: q̄ h̄is oib̄ uelut orna
mēto uestieris. **Et paulus** fide
libus dicit. **Quotq̄** ī xp̄o bap
tizati estis: xp̄m̄ induistis.
Que uestis usq̄ ad pedes ten
dit: q̄ usq̄ ad nouissimā mē
bra fidelū. in finē seculi nasa
tura ē. **Et p̄m̄ctū** ad mamil
las zona aurea. **In** uet̄i testa
mēto dameli dñm p̄m̄ctū appa
ruisse in tem̄b̄ legimq̄: ip̄o
attestāte qui ait. **Ieuau** oculos

meos et vidi: et ecce vir vnus
uestitus lineis. et renes eius am-
ti. **H**ic autem iohannem angelus non
iam in remibus sed ad mamillas
punctus ostendit. **P**unctio
conu: cohibicio ne significat lux-
urie. **U**nde est. **S**unt labii viri
puncti. **A**ngelus itaque dameli
apparens. iure in remibus punctus
fuisse refertur: quod scriptura uete-
ris testamenti. ipsum opus luxurie
dampnat. **I**ohannes uero bene in
pectore: quod nouum testamentum etiam
cogitationes nefarias culpam di-
cens. **Q**ui videt mulierem ad con-
cupiscendum eam: iam mechatus est
eam in corde suo. **I**n pectore enim
cogitationes uersantur. **N**am et
quod fidelibus dicitur. **S**unt labii viri
puncti. sciendum nobis est: quod quis
quis adhuc fornicationem carnis
non refrenat. ad uite ueteris homi-
nem pertinet. **P**ossunt et hoc al-
iter intelligi. **P**er duas ma-
millas designatur duo testame-
ta: per zonam uero auream. electorum
figuratur ecclesia. **Q**ue bene per ma-
millas uigilatur angelo: quod per
observationem utriusque testame-
ti. ecclesia copulat christo in uinculo
caritatis: hoc est in dilectione dei
et proximi. **U**el certe in mam-
illis angelus zona cingitur: quia
ex duobus populis. una electorum eccle-
sia. per caritatis copiam christo
unitur. **C**aput autem eius et ca-
pilli erant candidi tanquam lana al-
ba: et tanquam nix. **L**egimus in da-
melis uoluntate. quod antiquus dixerit

sedit: cuius uestimentum erat quasi
nix candidum: et capilli eius tan-
quam lana munda. **I**bi itaque hinc
uerbis designatur eternitas
patris: quod in sequentibus ostendi-
tur. cum deinde persona filii com-
mencatur. dicente eodem damel.
Aspicebam in uisione noctis:
et ecce cum nubibus quasi filius hominis
uenerat: et usque ad antiquum di-
erit uenit id est usque ad deum pa-
trē. **H**ic autem in candore capi-
tis et capillorum angeli: candore
innocentie filii dei designatur.
Et bene ipse candor per lanam
exprimitur. **L**ana quippe omni-
um est uestis. **I**psa quippe est ouis
de quo ysayas. **T**anquam ouis ad
occisionem ducetur: et secundum
quod ait apulus. cum maledicetur
non maledicetur: cum patetur
non comminabitur. **E**t per ca-
put intelligimus ipsum christum:
de quo paulus dicit. caput uiri
christus est. **E**t iterum. **I**psa est caput
omni ecclesie. **P**er capillos autem
perfectiores: qui capiti suo ar-
ctius adherent. **Q**ui etiam can-
dore lane habet: quod imitan-
tis simplicitate et innocentia
capitis sui dicitur. **D**iserte a me
quod mitis sum et humilis corde:
et quibus ipse dicit. ecce ego
mitto uos sicut oues in medi-
o luporum. **P**er nuuem uero:
nouitas designatur resurrecti-
o omnis. **U**nde dominus claritate fu-
ture resurrectionis. nuuem can-
dore expressit coram tribus disci-
pulis: quando resplenduit fa-

11
nes eius tanquam sol. et uestime
ta eius tanquam nix. Hinc est quod
testis resurrectionis eius angelus
mulieribus apparens: uestime
ta alba tanquam nix figuratim
exhibuit. **Et** oculi eius uelut
flamma ignis. Oculi domini: do
na significant spiritus sancti. De quibus
in zacharia dicitur. Super
lapidem unum septem oculi sunt.
Et in sequentibus dicitur. quod
videt iohannes agnum tanquam
occisum. habentem cornua septem
et oculos septem: qui sunt septem
spiritus dei missi in omnem ter
ram. Et bene flamma dicitur.
quod attendit nos ad amorem dei:
et illuminat cognitione di
uina. De hoc igne dominus in ewa
gelio. Hinc ueni mitti in ter
ram. Possunt et per oculos an
geli intelligi emnitiones et
spirituales uiri in ecclesia et a
pli saluet quibus dominus dicit.
uos estis lux mundi: qui non
solum lucet sed etiam ardent:
domini uerba eorum lumine scientie
simul et amoris incendium pre
bent. Possunt etiam per oculos
eloquia diuina intelligi: de
quibus scriptum est. Lucerna pe
dibus meis uerbum tuum. Et de
ioseph. Eloquium domini inflam
uit eum. **Et** pedes eius sicut
auricalco: sicut in camino arde
nti. Pedes domini aliqui signifi
cant stabilitatem et unitatem: ali
qui uero humanitatem. per quam ad

nos uenit cognatio diuinitatis:
aliqui predicatores. de quibus scrip
tum est. **Et** spenosi pedes euan
gelizantium pacem: aliqui uestigia
imitationis eius: aliqui uero no
uissima membra. In hoc autem
loco proprie membra eius significant:
que tempore antitypi igne tribu
lationis probantur. Nam sicut au
ricalco multis medicamentibus
et ere producit ad colorem auri:
ita et illi tribulatione nouissimi
temporis erunt. ut probentur uelut
mundissimum aurum. Et sicut an
titypus crudelior erit omnibus pse
cutoribus: ita et illi fortiores erunt
omnibus retro ante martiribus. Nam
ipse tanquam. ualidissima tri
bulacione significat: de quo dominus
dicit. Erunt tunc tribulacione talis:
quibus nec fuit. nec fiet. **Et**
at. alia translacio auricalco liba
in libam. posuit. per eo quod motus
ipse in iudea esse prohibetur: licet
de manifestauit nouissima cor
poris christi membra. in illis tunc re
gionibus uehementer esse ueni
da camino tribulacionis: ubi et
dominus eorum crucifixus est ab impijs
iudeis. **Et** uox eius tanquam uox
aquare multarum. Superius le
gitur. quod audierit uocem angeli
tanquam tube. hic autem tanquam uocem
aquare multarum: quod uidelicet
prius per paucos predicatores
sonuit: de quibus dicit. messis qui
de multa. operari autem parua: et
postea populorum multorum offi
cio resultauit. Aque etiam multe

populi sūt: sicut in sequentibus
legimus. **Q**uod etiam primum pauli
predicatores: hoc postea totus
mundus clamavit. Potest et
non similis aquam multarum ca-
ritatis intelligi: que est fons et
origo omnium donorum spiritualium. si-
cut ipse dominus manifestat cum dicit:
in his duobus mandatis. tota lex
pendet et propheta. Unde et
ipse in die magno festivitatis
stans clamabat dicens: qui sitit
veniat et bibat: et de ventre eius
fluent aque vive. **A**c si dicat.
Qui intelligitiam scripturarum
facientem cupit. ad me veniat:
veniet. spiritum caritatis bibat. **D**e-
us est caritas est. Bene itaque uox
singularis christi. tanquam uox aqua-
rum multarum dicitur: quod cum una sit
caritas. si mentem repleuerit. habet
ad innumerabilia uirtutum opera multi-
formiter attendit. **E**t habebat
in dextera sua septem stellas.
Quod sunt septem stelle: ipse ange-
lus aperit in sequentibus dicens.
Septem inquam stelle. angeli sunt
septem ecclesiarum. Hoc ipsum etiam
et superius comprehendit in can-
delabris septem: id est in uniuersa-
le ecclesiam. siue omnes doctores.
Quod etiam singulis angelis dicitur:
ad uniuersos utique refertur.
Hoc quippe dominus manifestat: qui
cum de singulis angelis dicitur.
angelo illi ecclesiam scribe. in fine
ita concludit. Qui habet aurem
audiat quid spiritus sanctus dicat et
closes. **S**telle autem in nocte lucet.

similit' et candelabra: atque
ideo non inconuenient' persona
eius in his uerbis exprimitur.
maxime uero doctorum. qui in
nocte huius seculi lucet uerbo
et opere: aliusque exemplum scita-
tis et lumis ostendunt. quibus
utique dominus dicit. Sic luceat lux
uia coram hominibus: ut uideatis
opera uia bona. glorificet pa-
tre uerum qui in celis est. **D**ex-
tera autem christi. in hoc loco intelli-
gitur summa beatitudo. et pro-
prietas future uite: que nunc ma-
net in spe. tunc autem erit in re.
In hac dextera iam sancta consistunt.
quod in dei predestinatione iam certum
manet. qui sunt in dextera
collocandi. quando agni sepa-
buntur ab hedibus: nequaquam pars
sinistra erit. quod infelicitas uel
aduersitas nulla eos nocebit.
quibus et dicitur est. uenite be-
nedicti patris mei et cetera. **D**e
hac dextera dominus per prophetam
eius dicit. **N**e timeas quoniam auxi-
liatus sum tui: et suscipiet
te dextera iusti mei. **E**t de
ore eius gladius utraque parte a-
cutus eribat. **G**ladius utique
acutus: scriptura ueteris ac no-
ui testamenti intelligit. **I**tem
paulus dicit. **E**t gladius spiritus.
quod est uerbum dei. **Q**ui gladius
de ore dei procedit: iuxta quod ipse
dominus dicit. **N**on in solo pane
uiuit homo: sed in omni uerbo quod pro-
cedit de ore dei. **U**traque autem
parte acutus dicitur: quod uidelicet

hinc culpas operis. illinc rese-
 rat p̄na cogitatiois. **V**etus e-
 m̄ testamentū dicit. nō occides
 non filiābeis. nouū vero qui
 irasat^r fr̄i suo reus erit iudici-
 o: et qui videt mulierē ad cō-
 cupiscendū eā. iā merchatus
 ē eā in corde suo. **V**ocatur
 eā sermo dei gladius utraq;
 parte acutus: q̄ diuidit bonos
 a malis. **V**nde ip̄e dñs dicit.
Non veni pacē mittere in ter-
 rā sed gladiū. **V**eni a sepa-
 re patre aduersus filiū: et fili-
 ō aduersus matrem et cetera.
Vel certe ideo gladius his acu-
 tus v̄ctur: q̄ et ip̄fectos sc̄i-
 dū litterā exterius in format.
 et ip̄fectos iuxta mysticū in-
 tellectū interius erudit. **A**udit
 eī simplex quisq; ibi. nō adul-
 teabis. non occides. et cetera
 et ponit in animo suo her-
 custodie: dū at̄ her̄ facit. ab-
 scidit se per dei uerbū a ter-
 nalib; delictaōib;: ut her̄ di-
 uini uerbi custodie do p̄cepta:
 possit saluus fieri. **I**mp̄erior
 quoq; considerat altiora myste-
 ria cū audit. **I**n p̄ncipio e-
 rat uerbū et cetera. **Q**uibus
 subleuatis. nichil in hoc mūdo
 ambit: q̄ desideat iā fr̄i e-
 ius p̄ncipia: cuiq; tanta in diuino
 eloquio p̄dicat magnificētia.
Et facies ei; sicut sol lucet
 in virtute sua: q̄ xp̄us et ec-
 clesia una ē p̄sona: caput in-
 delictet et mēbra. **P**er facē
 ei; possum; intelligē sc̄os!

non tamē tales quales nunc
 sūt: sed quales postmodū fu-
 turū. cū ad sui conditoris crea-
 tois uisionē puenerit. **V**nde
 et dñs in ewāgelio dicit. **T**ūc
 iusti fulgebūt sicut sol in regno
 patris sui. **Q**uid uidelicet nō de
 isto sole uisibili intelligē debem;:
 cū et ip̄e multo tūc maioris lu-
 men habiturus sit. iuxta illud
 p̄phetiā. **E**rat lux lune sicut
 lux solis: et lux solis sicut lux
 septe dierū: sed potius de illo
 de quo scriptū ē. uobis timētib;
 nomē meū orietur sol iusticie.
Si at̄ sc̄i maioris lumē habebūt
 q̄ sol iste uisibilis: q̄tū puta-
 m; excellētiore et sublimi-
 ore eē capitis claritate. a quo
 mēbra illuābūt. **V**nde et
 cū de sole hic loquetur iohan-
 nes addidit. sicut sol lucet in
 uirtute sua: quādo scilicet me-
 ridiano tepore in centro celi
 ita resplendet. ut nullaten; hū-
 manus aspectus ferre ualeat
 claritate luminis eius. **H**anc
 claritate ostendit in mōte corā
 tribus discipulis: q̄n facta ē
 facies ei; sicut sol. **C**enties
 ei tantū sicut dicit beatus hi-
 larius fulsit: sed nō habuit
 ewāgelista creaturā splendi-
 diore. cui cōpare posset ean-
 de claritate: idcirco dicit sicut
 solē resplenduisse facē eius.
Et quib; tūc apparuit dñs: ita-
 lis utiq; venturus ē ad iudica-
 ō. **Q**uo in loco queri p̄t. si
 dñs ad generale resurrectio

nem. cum tanta claritate uer-
turus est: quare non in eade
claritate post sua resurrectio-
ne apparuit discipulis? Ad quod
dicendum est. ideo post sua re-
surrectione claritate sui vultu
discipulis abscondisse: ut eum
uel sufferre quuissent. uel
cognoscere. Quod si non fecisset
mortalium oculi eum uide non
possent. Si enim tunc adhuc mor-
tale corpus gestaret. ferre non
potuerunt claritate vultus eius.
quando transfiguratus est in mor-
te. pro merito hoc possunt. si
post sua resurrectione ipse
non ut sol. sed septempliat
sole fulgere: sua manifestaret
claritate. Quod autem ista de domino di-
cimus: cum etiam nos misericorditer
mortales. claritate carum carum
cum eterno sole fulgemus. sustinere
non ualemus. Porro quod dicitur.
solem siue lunam maiorem lum-
inis claritate habere post diem
iudicij: utique ad lapsu et repa-
ratione primis hominis pertinet. Post
quam enim homo dei mandatum transgre-
diendo peccauit. tenebras inue-
nit: et idcirco etiam ipse sol qui
ad obsequium hominis fuerat condi-
tus. claritate sui lumbis ex maxi-
ma parte perdidit. Sed cum repa-
tus fuerit homo. atque post genera-
le resurrectione renouatus.
tunc et ipse sol renouabitur. et
septempliat. id est multo clarus
quam modo lucebit. Unde etiam nec
postea occasu patietur. sicut

ysidorus testatur: ne in ipso
claritate lumbis fruatur. Ali-
ter. Sol habet ortu et occasu.
ideoque congrue comparatur christo
qui habuit ortu nascendo te-
palit ex matre: et occasu per
morte. Porro facies illius
manifesta in carne propria intel-
ligitur. que abscondita est quoniam
in cruce occubuit: sed iterum re-
surgens a mortuis cepit lucem
in virtute sua. in multitudme
saluet miraculorum. et predica-
tione doctorum. Nam et de occasu
psalmista dicit. Iter facite ei
qui ascendit super occasu. Super
occasu namque ascendit: quod unde
occubuit: inde surrexit. Et in
ista dicebat iohannes. in ortus.
id est ad occasu uersus. id est surgens
iterum lucebat in virtute sua.
id est in carne natum. passus et
suscitatus. ipseque eius natiuitas.
passio. et resurrectio. totum cla-
meat per orbem: et idcirco facies
angelorum non simpliciter. sed sicut
sol lucet in virtute splendebat.
Et cum uidissem eum: cecidi ad
pedes eius tanquam mortuus. Iohannes
in hoc loco significat om-
nem electorum multitudinem: ange-
lus autem solus capitibus personam
gerit. Non autem hic pedes domini.
sicut superius et in tate diuini-
tatis eius. non predicatores. non
demque cetera membra: sed tantum
indicia passionis eius et humilita-
tis significat: quod se humiliant

usq; ad mortē. Ad pedes an-
 geli ergo iohānes cadit. dū
 scā ecclā uestigia passiōis
 ipsius imitatur. iuxta illud
 petri: xpūs passus ē p nobis.
 uobis relinques exemplū ut
 seqm̄ uestigia ei: et hoc mor-
 tificando se cū vicis et cōcu-
 piscētib; . Ad pedes eius cadit:
 q; dū considerat redeptorē
 suū mortuū. mor mūdo mo-
 riens: ad imitanda ei; uestigi-
 a semetipam hūilit; pstermit.
 Bene at iohānes non mor-
 tuus. sed tanq; mortuus cen-
 disse dicit ad pedes angeli:
 q; elā imitātes uestigia passi-
 om̄s xpi. et si moriūt mūdo:
 viuūt tamē deo. Hinc aplūs
 dicit. **Quo at iā non ego:**
 viuūt vero in me xpūs. **Et**
iterū. Obsecro uos. ut exhibe-
 atis corpora p̄ra hostiā uiuē-
 tē et cetē. **Hostia** quippe et
 imolatur et uiua ē: q; scā et
 si se mortificat cū vicis et cō-
 cūpiscētib;: non tamē peni-
 tus a corpore recedit. **Vel**
certe tanq; mortuū fuit. cū se
 mortificat: q; in spe future
 resurrectiōis iā viuūt. iuxta
 illud apli. **Mortuū esis:** et
 uita uia abscondita ē cū xpo. **Et**
cū xpūs apparuit uita uia:
tūc et uos apparebitis cū xpō
in gloria. **Et** posuit dexte-
 rā suā super me dicens. **No-**
litimē. Non semp in sacro e-
 loquio. vng sermo p vno acti-

pitur sensu. **Legimus** quippe sa-
 perius. **dexteram** significare
 sumā bñitudinē future uite:
 et psp̄ritatē in q; scā. **q; cōsis-**
tūt. dei p̄destinacōne. **Non**
ergo hic talit; accipienda ē dexte-
 rā. sicut ī superiorū uersū. pe-
 des non p̄uora in se cōtinent
 mysteria: sed tantū exempla imi-
 taciōis xpi et passiōis signifi-
 cāt. **Itaq;** in hoc loco per dex-
 terā angeli: debem; intelligē
 scōs p̄dicatores. **Unde** p moy-
 sen dicit. **In dextera** ei; ignea
 lex: ac si dicitur. ī scōs p̄dica-
 toib; doctrina spūs scī. **Nota**
dū at. q; nō dicit iohānes. qd
 angelus fecit. ponēs dextera
 sup illū: utrū uidelicet leuauit
 eū a terra. an detraxit illū
 ad terrā. **Sed** ex damelū uolu-
 mine disting. qd a terra eū le-
 uauit: qui dicit q; angelus q; erat
 accict; auro obuzo. et corpus e-
 ius q; crisolitus. posuit dexte-
 rā suā super eū. et erexit eū su-
 per genua sua. **Domit** itaq;
 angelus manū super iohānem
 iacētē ad pedes suos tanq; mor-
 tuū. et erigit illū: qm̄ xpūs
 ecclē sue que se mortificat. aux-
 iliū cōsolaciōis p̄currit per
 suos p̄dicatores. **Et** scā dextera
 xpi. sup fidelū corda pressuris
 et agustib; pressa. paul; aplūs
 posit; erat. ut eos subleuaret:
 cū eis cōsolaciōne adhibebat di-
 cens. **Nō** sūt cōdigne passiōes

huius temporis: ad futura gloria
que reuelabitur in nobis. Non
autem etiam ita erigitur a terra: ut
penitus ab omnibus Augustinis submo-
ueatur: sed cum talia et huius simili-
lia auditur per illas passiones
cor ad gaudia celestis patrie sub-
leuat. Tale quippe est illud ewan-
gelium. Nolite timere eos qui occidunt
corpus. Et alibi. Gaudete quod
nomen uestrum scriptum sunt in celo. Be-
ne autem illic additur. Nolite timere.
Ac si electorum eorum diceretur. En-
te mentis auditum in passionis cer-
tamine ad futura promissa: et accep-
ta desuper fiducia: humanum timorem
audacter longe impulsit. **E**go
sum primus et nouissimus: et
uiuus: et sum mortuus: et ecce
sum uiuus in secula seculorum. **H**ic
manifestissime apparet: quod an-
gelus qui beato iohanni apparuit:
figuram christi tenuit. Non enim alij
sed christo nato: passio: ac sepulto:
et resuscitato: hec uerba conueni-
unt. **I**pe est primus in quo facta
sunt omnia: ipse nouissimus: per quem
restaurata sunt uniuersa. **I**pe
est primus: qui ante secula natus:
in principio erat uerbum: ipse
nouissimus: quod in fine temporum
natus: uerbum caro factum est: et
habitauit in nobis. **E**t uiuus
fuit autem: uel ante omnia secula in diu-
nitatis eternitate: uel ante mortem in car-
ne. **E**t mortuus: subaudiis post
natiuitatem carnis. **E**t ecce sum
uiuus in secula seculorum post resur-

rectione. sicut apostolus dicit: christus
resurgens a mortuis iam non mor-
tuitur: mors illi ultimum non dominabitur.
Quo in loco: magna con-
solatio intelligenda est adhibita
beato iohanni: cuius etiam tanquam
mortuus dicitur. **U**iuus fuit et
mortuus: et sum uiuus in
secula seculorum. **N**ihil enim hac af-
fectione congruentius: quam quod sibi
simile in morte dominum audiret:
qui tanquam mortuus iacebat. **A**c
si dicitur christus tam sibi quam omnibus
fidelibus. **N**olite timere pro me pa-
tri qui estis membra: cum ego qui
sum caput pro uobis mori non
dubitauerim: quod sicut ego post
mortem uiuam: ita et uos uiuetis
resuscitati a capite. **A**tendite
ergo: quod post mortem uiuam uitam
uestram: que constat in capite: et
emplum uobis ostendens quidam
quod in gloria resurgendi: si non
uano timore non recesseritis de
corpore. **E**t habeo clauem mor-
tis et inferni. **P**er clauem po-
testas eterna et iudicialia ~~capit~~
designat. **U**nde petro dic-
tum est. **T**ibi dabo clauem regni
celorum. **N**am quicquid ligauerit
terre debentur ligatum esse in celo: si
quodmodum sunt in ostio: sed per
clauem potestas intelligitur ligandi
atque soluedi. **I**ta ergo et hic
clauem nomine potestas eterna ostendit.
Unde et alibi dicitur. **E**t
aperit et nemo claudit: claudit

et nemo aperit. Porro mors
 dyabolus intelligitur qz m
 audia dyaboli mors introiit
 in orbe terrarū i infernis at
 mēbra illius ad penas ifer
 m uetura. Habet itaqz filius
 dei claues mortis et inferni
 qz sua occulta refecioe dat po
 testate dyabolo uel ei q mēbris
 ut semat i psecutioe stozū
 et iterū cū uult facit omne
 conqesce eozū teptatione. Hys
 clauibz cōclusus eāt dyabolq
 cū dicere dno nūquid consi
 derasti seruu meū iob qd nō
 sit similis ei in tēra uir sim
 plex et rectus teptadu eū
 appetit dicens nūqd iob
 frustra timet deū nōne tu
 uallasti eū ac domū euis
 et cetera usqz mitte manū tu
 ā msi in facie benedixit ti
 bi. Rescāuit ei dñs clauē
 cū pteate teptadi dedit ei di
 ces. Ecce in manū tua ē
 Et ille accepta pteate egressq
 pcessit iob ulcē pessimo sed
 postea cohibuit ē et sub cla
 uū reclusq qn ipā teptatio
 pfiut bto iob ad gloria et
 restaurata sūt ei oia duplici
 a: ipi qz teptatoī eade tept
 tatio creuit ad cumulū dāpna
 tiois sue. Hys clauibz fūcāt
 dimissq qn petru timoe cō
 tuāes cōpult negāe deū
 reclusq ē iterū qn dñs res
 pexit petru et ille fleuit a

mae; ac maculas terne nega
 tiois. lauit amarissimis lacri
 mis. Hys etiā clauibz fūcāt
 relaxatq qn maria multis ca
 mibz sibi deuincat: sed clau
 sū ē qn dimissa sūt ei pctā
 multa qz dilexit multū. Hys
 quoqz clauibz aptis fūcāt dimis
 sus qn teptabat paulū: cui ne
 magnitudo reuelacōnū eū ex
 tolleret datq ē stimulu carnis
 Hys diuū iudicij clauibz cotidi
 e refecāt cū dcos teptacōibus
 fatigāe pmittit: iterūqz resti
 gitur cū nō sup modū sed ad
 mesurā ipas teptacōes emag
 gerāe pmittit. iuxta illud
 Fidelis deus q nō paret uos
 teptā sup id qd potestis sed
 faciet cū teptacōe eadā puctū
 ut possitis sustine. **S**cribe er
 go que uidisti et que sūt et q
 oportet fieri post hec. **H**ic iohā
 nes typū tenet ordmīs pdica
 torū cui dicit scribe q uidisti
 id ē q uelleris i lege salicet
 et pphetis de me ut ea i corde
 teneas: et alijs pfutuā padas.
Nel etiā si specialit her uba re
 ferimq ad aplos dicit illis ut
 miracula xpi q uiderūt scribāt
 et alijs annūciant: et per hec
 ad fidem xpi alios trahāt: et
 q sūt nūc impleta i me et q
 oportet fieri post hec i mēbris
 meis. **Q**uāt superius tā dictū
 ē ei ut scribe debeat ea q udit
 et nūc uocata uoce ad scribendū

compellit in repetitione
uerbi. negligencia torpore
remouetur a studio predicato
ne. ut quod sepius amonetur
sine tarditate impleat. **Beq**
tur. **S**acramentum septem stel
larum quas uidisti in dextera
mea. et septem candelabra au
rea. septem angeli sunt septem
etiam et candelabra septem
septem etiam sunt. **S**acramentum
mysterium est: ubi aliud uidetur
et aliud intelligitur. sicut uer
bi gratia in christi corpore ubi ui
detur panis. uera est caro. **U**n
de ipsi sacerdotes dicunt. **S**ac
ramenta que supersumus dominus perfici
nat nobis ad salutem corporis
et anime. Ita ergo et hic sacrame
ntum est: quod in septem stellis uel
septem candelabris. uniuersalis
etiam exprimebat. **Q**uod et sig
nificat per septem stellas. idip
sum significat et per septem cande
labra. id est omnis etiam uel specu
litur sancti doctores: qui numerum
recte per stellas designat et per
angelos. quod et in huius seculi nocte
lucet per mundicia uite. et alijs
celestia ministrando angelis uerita
tis existunt. **Q**uibus paulus di
cit. **I**n medio nationis puer
et puerse: mit quos lucetis
sicut luna in firmamento ce
li. **H**oc etiam sciendum. quod hoc
est unus angelus quod septem. hoc
septem quod unus: quod quod omni loq

tur ad omnes pertinet. et iterum
quod omnes dicit. ad singulos re
fert. **Q**uod et idem angelus qui
beato iohannem apparuit. quod
exposuit. quedam uero signata
reliquit: numerum idcirco legitur. **h**oc
ne nobis lectio illius uilisceret.
et ut habemus etiam ubi sensum
nostrum exercitae possemus. **E**t
posuit quedam: quod si ex toto no
bis clausus est liber. tederet
nos cum lege. ad cuius mysteria
ultima non possemus peruenire.
Iterum si per omnia eum aperiret. fa
alis nobis est ad intelligendum.
et idcirco etiam minus studiose
illum legemus. **A**ngeli autem quibus
scripsit. sicut in conspectibus mi
uicemus. non celestes intelliguntur
spiritus: quod absurdum est credere. ali
quod esse in celestibus spiritibus dig
num reprehensione. sed potius
fideles in etiam consistentes. de quibus
scriptum est. **A**ngeli panis
amare flebunt. **E**t malachy
as. **L**abia sacerdotis custodunt
secretum: et legem requirunt ex
ore eius. per angelus domini exercituum
est. **S**ed etiam doctores ange
los uocant. quod ut promissum est. stel
le et candelabra in huius seculi
nocte lucet. et alijs ministrando
celestia. angeli ueritatis existunt.
quos paulus dicit sicut luna
in firmamento celum medio na
tionis puer et puerse. per mun
dicia succere uite lucere. **S**e
quitur. **E**t angelo ephesi etiam

✓ scribe. **H**ec dicit qui tenet sep-
 ✓ te stellas in dextera sua: qui am-
 ✓ bulat in medio septem candelabra-
 ✓ brozum aureorum. **E**phesus me
 p^rat² uoluntas uel consilium me-
 u. **Q**uod et ipse etiam conuenit spe-
 cialiter in quo est dei uoluntas: si-
 cut muciemus in sequentibus. eo-
 dem angelo dicere. scio opera tua
 a. et consilium correctionis in hoc
 ✓ quod subiungit. **H**abeo aduersus
 ✓ te pauca. quod caritate tua prima
 ✓ reliquisti: et omni enim genera-
 lit. **Q**uod et dicit angelo id est sa-
 cerdoti ipsius ecclesie in illo omni
 ecclesie dicitur: et in ecclesia ephesi-
 orum. uniuerse ecclesie fidelium.
Nam et per septem stellas que tene-
 bat in dextera sua. omnes sunt intel-
 liguntur: que in predestinatione eterne
 beatitudinis. iam tenentur in dei pre-
 a. **I**psi quoque designantur et per
 septem candelabra. in quorum me-
 dio ambulat christus: per dona gratie
 sue eis prelatam diffundit. alii
 sicut sermonem sapientie. alii
 sermonem scientie: alii genera-
 linguarum. alii in preditione
 sermonum. alii hospitalitate.
 alii abstinentia. contemplatione.
 et cetera huiusmodi que operantur
 vni atque idem spiritus. **Q**ui cum
 ubique presens sit: dum donorum gra-
 tia eis largitur. qui in medio can-
 delabrorum cotidie ambulat. **N**el-
 certe per manus possumus intel-
 ligere clementiam diuinitatis eius que
 nulli potest euadere quod in manu

eius sunt omnes fines terre. **I**n hac
 dextera sunt boni et mali. **B**oni
 quippe cooperantur: ne uel ulte-
 mensuram accepte virtutis per ma-
 nem gloriam transgrediantur. uel ad uicium
 in illecebras ruant. **M**ali autem
 ne quantum uolunt nocere possint hanc
 virtutis dextera retinentur: sed
 tanquam serui sub potestate domini ad me-
 suram filios uerbere cedat. **S**unt
 ergo quidam ad quos dominus uenit
 per fide quam habet. et aliqui per
 bonam uoluntatem: sed que uerum rep-
 bus moribus eum circueunt et ad uicium
 abulat: et ad electos transitum faciunt
 apud quos diu manet. et in eorum
 cordibus moratur. **F**acit quidem
 aduentus sui prentiam sentire reprobos:
 sed que fide illorum opera non sequuntur.
 nequaquam apud eos manet.
 sed ad electorum corda ab eis transit.
 in quibus per opera uirtutum inhabitat.
Hoc ei indicat coluba ex archa
 dimissa: que super aquas diluuii
 uoluit. cum non inuenisset ubi re-
 quiesceret pes eius. ad archam reuersa
 est. **I**tem in euangelio dicit. **B**i-
 quis diligit me sermonem meum
 seruabit: et ad eum ueniamus.
 et apud eum mansionem faciemus.
In quibus uerbis ostendit: que ad
 eos uenit. in quibus mansionem
 inuenit. **B**ene itaque dicitur: qui
 ambulat in medio septem candelabra-
 brozum aureorum. **A**t si apte dicitur.
Tam diu in electos et repro-
 bos exhortationis uerbo distur-
 tit: quousque inueniat apud quem
 per opera uirtutum mansionem faciat.

Vel certe dū quelibet elcōzū
nitimo discretiōis examine p
badū ad tēpus ī tēptatione de
scit. atq; ut aliū a tēptatione
eripiat. pro fraude psequitur.
tanq; in medio septē candela
brozū aureozū discurre videt.
Chao opēa tua et labore et
patiētia tua. Hoc at non
spēcialit sed genēalit oibus e
lectis cōgruit: quozū opa la
bor et patiētia deo sūt cogm
ta. Scire at dei eligē ē. Un
de in libris moysi frēpt p̄lo
diat. Vos sūt deus ex oib;
gentib;: id ē uos elegit. Et
ip̄i moysi. Nouite ex noie:
id ē te eligo spēcialit p̄teris.
Aliq; at scire diat. scietes
reddē. Unde ē. Tēptat vos
dn̄s deus v̄r. ut sciat si diligi
tis eū an nō: id ē ut scire vos
faciat. Et abrahe. Nūc cog
nou qd̄ timeas dnm: id ē cog
nostre te scia. Diat. quoz; scia
re deus. et ip̄a scietia ius diu
ne subtilitatis accipit: au nu
da et apta sūt oia. in illud.
Tu cognouisti oia nouissima
et antiqua. In istis itaq; locu
tioib; emē: p̄ lozū q̄tūtib;
scire dei debem; accipē. Diat
ergo emē a xpo. Hao opatua:
id ē app̄o et eligo. Vel scio
opa: id ē scire te scio merite
de operituoꝝ et labore m.
Quia hō operas laborat. id
circo post opēa virtutū recte
enā subiūgit et labor: q; scia

enā sicut magna ē ī opēib;
ita magna ē et ī labore. Qu
uis enā patiētia spēalit p̄di
cat. q̄ autōs toleat labores pa
ciēter: et eos quos male age
tes s̄mceit amat. et usq; ad ^{port}
fine vite ī hoc p̄senerat. ur
ta illud. Qui at p̄senerat
usq; in fine hic saluus est.
Opēa et labores: cōmum
a sūt bonis et malis. Pati
ētia at uera: s̄m gularē mung
collatū ē in celestib;. Que
si desit: multa opēa multiq;
labores subito ad nichilū re
digūt. Patiētia at uera ē:
que et mala p̄mōzū eq̄m
mit tolerat. et eos quos p̄e
agētes portat s̄mceit amat.
Et nō potes sustine ma
los: subaudis libent. Et hic
iugendū ē scio. sicut sū p̄ra.
In hac eī vita s̄mūl mixti
sūt boni et mali: ideoq; ne
cesse ē q; alit eē nō p̄t. ut
ip̄i malitoleret a bonis. De
bent eī in illis odio habē q;
mali sūt: et debet eos dilige
per hoc qd̄ hoies sūt. Hinc
dauid ait. In quos odio ha
bui: nō q; natura iniquozū
sed opa iniquitatis odio habu
it. Nō nūq; itaq; in firm
quq; malozū p̄uitates atq;
eozū consoꝝa gressib; corpo
ris conat̄ effugē: ignozates
q; impiū sit q̄t̄ p̄nozū puer
sitate relinque scōzū vnamita

tem. Qui si paciēcie stude
 ret. q̄ alibi locus deest n̄ se
 metipis iueneret ubi eos eua
 de possent. **E**t tēptasti eos
 qui se dicūt aplos eē et non
 sūt. Tempore b̄ti iohānis
 surrexerūt falsi apli. id here
 tia. marcion. ebyron. et cheri
 tus in asia. uolētes corrūpe
 rectam fidē. et p̄dicātes xpm̄
 minozē p̄rē: qui utiq; falsi a
 pli erāt. iuxta illud. Aplus
 mēptat̄ missi. Sed isti nō
 erāt missi a xpo sed dyabo
 lo. n̄ figurātes se i aplōs
 xpi. a quo et se missos dice
 bant: cū nō ueritatis sed fal
 sorū dogmatū eēnt. De tali
 b; dñs per p̄phetā dicit. Ip
 si uenēbat cū ego nō misē
 rim eos. Dicit ergo. Tēptas
 ti eos q̄ se dicūt aplos eē et
 nō sūt: id ē p̄basti fidē illozū
 et doctrinā. et iuēnsti eos
 mēdātes. Tēptaciones ei due
 sūt: sed hic tēptatio ad p̄ba
 tionē p̄tinet sicut et ibi. Tēp
 ta nos dieb; decē. Sic et sc̄a
 etiā cotidie tēptat. id ē p̄bat
 corda singulozū: ut q̄ fidē
 rectā nō tenēt. aut corrigāt.
 aut ab etiē sonetate pellāt.
 sicut eietti sūt hēga. Isti a
 id ē ebyron. et ceteri anq; exa
 minānt̄. occulti erāt: sed p̄ba
 ti sūt tam ab b̄to iohāne q̄ ab
 āgelo ill; etiē. Et q̄ p̄uersi
 doctozes repti sūt. dāpnati sub
 anathemate eietti sūt ab ec

clesia. **B**ilit sabellus forāq;
 et ceteri latrones qui nō per
 ostiū int̄ s̄mū etiē int̄uerāt
 latebāt: quousq; ab etiē pasto
 rib; p̄baret. **E**t paciēciā
 habes: tolerādo paciētiē illozū
 p̄uersitatē qui tibi mala inge
 rūt. **E**t sustinuiisti p̄rē no
 mē meū et nō defecisti. Ac si
 elcōzū om̄i etiē dicitur. Quā
 i oib; paciēciā habuisti. id ar
 co utiq; ea q̄ tibi ab ip̄is sūt
 illata tormēta sustinuiisti: q̄
 nisi paciēciā habuisses: i tot
 aduersis defecisses. Et ideo pa
 ciēciā habens nō succūbis: q̄
 non p̄ terrena glōia. sed p̄
 nomē meū hec sustines. **E**
 Sed habeo adūsus te q̄ cūctatē
 tuā primā reliquisti. Super
 us locut; ē sc̄s. nūc at̄ loqui
 t̄ rep̄bis: q̄ sicut sup̄ dictū ē
 sicut sūt mixti boni et mali
 i p̄nti uita. ita cōmūt̄ eos al
 loquit̄ diuini sermo. **H**abes
 miq; aduersus te. id ē aduersū
 rep̄bos qui i te sūt: q̄ primā
 cūctatē reliquisti. id ē fide dicit
 dilātiōne. et subdidisti te delā
 tiōib; secularib; et trem̄b; sicut
 mulier defecit p̄mū uiri amo
 rē et uiguit se adulectō. Quā ei
 a q̄busdā cūctas mēchoata repel
 lit. p̄tingit cupiditas sc̄li intro
 ducit: fitq; modo miserabili.
 ut nec ad mēōriā illa redeat.
 cū hec mēre plēnit̄ possideat.
Memor esto itaq; unde ex
 cidēs. id ē a q̄ grā sepāt; sis:

qui prius michi cōiūctus splen
dore scitatis fulgebatur. **E**t a
ge penitentiā p̄ eo qd̄ me de
liquisti. et terrenū amorem tā
p̄ mulier adulterū suscepisti:
et prima opa fac. id ē redi i
amorem prioris viri. **S**im aut̄
uemo tibi: et p̄nā ire mee
tibi ostendā. et mouebo candē
labrū tuū de loco suo nisi pei
tentiā egeris: id ē mouebo te
de loco virtutis tue. et de son
tate fidelū. **N**otādū hoc qd̄
nō dicit. etiam candelabrū
de loco suo. sed tantū mouebo.
q̄ licet quis peccet tamē si pe
nitentiā egerit p̄fectā. non a
mittit pristinā dignitatē suā
aut gradū. **U**nde petrus li
cet negauerit xp̄m: nō p̄didit
ap̄licū gradū. **S**ed dicimus
hoc sub exemplo. **S**i ei quibet
hōm. gr̄e p̄m̄ admittit in
cōsp̄u hōm. de loco suo mo
uetur. attamē si cito p̄ penite
tiā surrexit: nō ē motus i con
sp̄u dei: q̄ licet per p̄m̄ in
cōsp̄u hōm motus eē videt̄.
tamē q̄ in dei p̄nā resurrex
turus eāt. nō est motus. quia
nequaquā minoris scitatis locū
habebit si p̄fectā penitentiā
egerit. **D**icat̄ itaq̄ in peccate
ti et ad deū redire nolenti.
Mouebo candelabrū tuū de
loco suo: nisi penitentiā egeris.
At si ei dicitur. **M**unus scita
tis post lapsū trinnū a me

nequaquā recipies: nisi cor ad
penitentiā emollire curaueris.
Sed hoc habes bonū suban
dis. q̄ odisti facta nicolaitarū
que et ego odi. **I**terū i hoc lo
co uertit sermonē ad p̄sonā
fidelū dicens. **O**disti facta
nicolaitarū. **N**icolaus unus
fuit ex septē dyabombz q̄ elā
et ordinati sūt ab ap̄lis: sed ce
teris p̄manētibz in m̄st̄io suo
ille recessit ab eorū fide et doc
trina. **Q**ui cū culparet eoz
habēt pulcherrimā mulierē
et immū zelaret̄ eā: ut se ex
cusaret ab hac suspiciōe respō
dit. **N**on ē michi cure qd̄ fa
ciat: qui uult utat̄ illa. **U**n
de et tr̄syt in cōmunē vsū.
Quod factū reperit etiā multa
sectatores eoz imitari. q̄ etiā
ydolothica comedebat. et
cibos suos cibis gentiliū cōm̄s
cebat. **D**icebat quoq̄ hunc
mūdū nō a deo. sed a quibz
dā p̄ncipibz factū: contra
qd̄ in genesi dicit̄. **I**n pen
cipio creauit deus celū et terrā.
Et hec facta nicolaitarū a bo
nis repudiāt̄: et ueluti ster
cora detestāt̄. **V**ideamus
at̄ quos isti spiritualit̄ signi
ficer̄. **I**nt̄pretat̄ at̄ nicola
us pl̄is stultis. **Q**uo noīe
gentiles figurat̄ qui stulti sūt:
qm̄ uerā sapiētiā id ē xp̄m
credē nolūt. **U**nde dicit ap̄l̄s.
Nos p̄dicam̄ xp̄m crucifixū.

iudeis quide scandalu. genibz
 at stulticia. Nam hñ comu
 e utat ipozabz. et idolothita
 comedut. atqz huz scil con
 ditores hoies ee affirmat. ad e
 ionu saturnu et reliquos.
 Qui licet ab illis dn patetur.
 hoies tamen fuerut. et i hac
 terra licet turpit uita duce
 tes regnauerut. **S**ignificat
 quoz nicolaus hereticos. Qui
 ai de sapientia dei pris que e
 filius. nera no sentiut. licet
 secudu scil sapietes videat.
 tamen secudu deu stulti sunt.
 Du et arrius uel sectatores
 xpm creatum ee affirmat. fa
 tu atqz stulti sut. qdum tri
 nitatis substanciam confundut
 xpm ee deu cont dicut. De
 quibz psalmista dicit. Dixit
 insipiens i corde suo no e deus.
Quoz facta duos penaliter
 notant. qz et ydoloru cultores.
 et fornicarij sepe uocatur.
Quia ei recta fide no habet.
 sius ipe error que secut. pro
 cultura ydoloru illis iputat.
Fornicarij quoz sut. q i mu
 dice carnis seruiut. et ob hoc
 marie perent. **J**udei quoz
 sut stulti. qz i xpm qui e sa
 piencia pris nolut crede. frust
 qz iactat se habe prem. aug fi
 liu odys insequit. qm qui no
 habet filiu nec prem habet.
Bed et si diliger inspicimus.

intra scam etiam nicolaytas
 iuenimz eos videlicet quos m
 terreno amo thesaurizat in
 demz. **Q**uid ei stultus ee pt.
 qz eo loco tota mens mteioe
 pecunias recondit. quo non
 licet i ppetuu sustine. **U**nde
 dñs discipulos hortat dicens.
Nolite thesaurizat nobis thesau
 ros m tra. **I**n hoc stultoru nu
 mero computat ille qui cu dicit
 destrua horrea mea. et maiora
 facia. qz no habeo quo fructus
 congregem. audiuit a dno. **N**ol
 te hac nocte anim tuam a te repe
 to. que at congregasti cuiqz erit.
Que salicet licia hoim insipi
 entia solutio trena querent.
 parit in illis gemina om
 vicioz. qz et secudu aplm.
 radix e om malozu cupiditas.
 qz videlicet per hac aliis ad
 rapina. aliis ad falsum testio
 nit. aliis capitur ad pcuru.
 atqz ad cetera crimia. **Q**ue ead
 uida ad hoc pduit. ut ipm
 dñm morti tradet. **N**a et per
 hanc ho cupidz anim sua ve
 nale facit. et ydolat effiat.
 plus amado creatura qz creato
 re. **Q**d ei dicit aplus de gulo
 sis quoz deus uent e. potest
 intelligi de cupidis siliter. quo
 cu deus numq e auri uel arge
 ti. **H**ec sut facta nicolaytaru.
 id e stultozu hoim. paganozu
 salicet ceterozqz ifidelu. et fal
 sozu xpianozu. que dñs et qui

(Marginal notes on the left edge, partially obscured and difficult to read)

ex parte illius sunt odare pbat
tur. Notandum autem quod non natu
ra sed opera hominum dominus se odio
habere dicit: unde non dicit. odisti
incolitas quos ego odi. sed
odisti facta incolatarum. que et
ego odi. Homo enim diligendus
est: opus autem illius malum odio ha
bendum. **Qui** habet aurem: au
diat quid spiritus dicat ecclesie.
Cum in principio locutionis huius
in angelo videlicet ephesie ecclesie
scribe dominus iusserit. hic autem non
vnum angelum vel vnam ecclesiam ad
audienda dicitur spiritus mittit: pa
tet profecto quod quod vnum dicit omnibus
dicit. et in vno angelo. vnam
ephesiorum ecclesiam. vnitatem ecclesie
depingit. Verum quoniam huius
admonitione ponitur. sive in
libro. sive in euangelio. quod sequi
tur vel predicat. spiritualiter est
intelligendum: quod non corporis
hic auribus requiritur sed cordis.
quam videlicet aurem nisi quis ha
buerit. eloquia spiritus capere non
potest. Sic dominus loquitur turbis
in parabolis. cum illis oves qui ade
rant aures haberet: monet aposto
los dicens. Vobis dico qui
auditis. Ac si dicat. Verba
celestium sacramentorum illis ape
rio: quos eadem mensura cordis
aure patet cognosco. Carnis
itaque auribus ad auditum transit:
cordis vero auditu simul et in
telligit. Intendit quoque est:
quod cum angelis. in principio harum

locutionum ex persona filii dei
primo certe per angelum filius
dei loquitur: non dicitur hic qui
habet aurem audiat. quid filius
dei dicat. sed quid spiritus: quia
videlicet verba filii. verba sunt
spiritus sancti. Quo nomine etiam
tota trinitas intelligitur. de qua
dicitur spiritus est deus. Ideoque dum
spiritus loquitur. in eo patet loqui
tur pater et spiritus sanctus: quod sicut
sunt inseparabiles vnitatem. sic in
separabiliter loquuntur et docent
sorum vnitatem. Sciendum vero
quod in hac reuelatione. sicut in
sequentibus aperte monstratur.
aliquando loquitur filius ex persona
sua. quod illi solummodo conuenit:
aliquando vero ex persona trinitatis.
Ideoque singule locutiones con
siderande sunt: quod saluet referre
de sunt solummodo ad humilitatem
filii dei. que autem ad totam trinita
tem. **Quoniam** dico ede de lig
no vite: quod est in paradiso dei
mei. **Signum** vite sapientia
est dei patris: salomone attestata
te qui ait. **Signum** vite huius qui
apprehenderit eam: et qui tenu
erit eam beatus. **Quia** utique a
plius. christum esse testatur dicens.
christum dei virtutem et dei sapien
tiam. **Que** recte lignum vite di
citur. quod fidelibus suis vitam eter
nam tribuit. quos in presenti facit
at suo corpore. in futuro facia
bit sua contemplatione. **Unde**

psalmista dicit. **F**anaabor dū
manifestabit^r gloria. Bene lig-
nū vite vocatur: q̄ et ī p̄nā
uita. elcōs suos ab estu viciazū
vmbra p̄tēctōis defendit.
et ī futura bātudie. abū et
ne cōtēplacōis desiderātibz
p̄bet. Dicitur itaq; **O**mnē
tū iuētina carnis sue tēpta-
tiones demonū aduersitates
p̄uozū hōm. dabo edē de lig-
no vite: id ē meip̄m dabo illi
ī remuneracōne. tū cū pdu-
ero ad meā cōtēplacōnem.
Pamdisus at̄ uel p̄ns itel-
ligit^r etiā. ī qua cotidie co-
mēdūt fideles ei⁹ corpus et
sanguinē bibūt: uel vita e-
terna q̄ ip̄s xp̄s ē. sicut ip̄e
dñs dicit. **H**ec ē vita eterna
ut cognoscāt te et quē misis-
ti ih̄m xp̄m. **Q**uod at̄ deū se
habē dicit. ī cui⁹ paradiso hoc
ē lignū assēt: sc̄ndū huā-
nitatē loquit^r. quā assūpsit
p̄ nobis. **Q**ui ergo v̄ncūt
oblāmētā p̄m̄ ī hoc paradiso
etiā. illi ad accipiēda corpis
et sanguis sacramēta digna
ptingūt. et ad dei cōtēplacō-
nē p̄ueniūt. p̄m̄q; lignū vi-
te ī remuneracōne accipiet:
q̄ et ip̄e ē lignū uite qd̄ dat.
et ip̄e de ligno vite iūctibz
dat: et ip̄e fruct⁹ ligni ē qd̄
dat. **E**t āgelo sm̄rne etiā
scribe. **S**mirna m̄t̄p̄tatur
canticū eozū. Canticū ad leti-

18
tiam p̄tinet. **Q**uod aperte cō-
gruit fidelibz: quibz ī p̄sona
ist⁹ etiā loquit^r dñs. **N**on
ē hec uerba v̄m tantū dicit^r:
sed magis v̄m tantū dicit^r.
Hec dicit p̄m̄q; et nouissi-
m⁹. **P**rim⁹ sc̄lucet. an̄ quē
null⁹. **N**ouissim⁹ per quē
restaurata sūt oīa. **Q**ui sūt
mortuus et uiuūt. **Q**uia et
si mortuus sūt ex infirma-
te ut ap̄lūs dicit: uiuūt ex
virtute dei. **H**oc ē p̄m̄q;
et nouissim⁹: q̄ qui semp
uiuūt ī sua substācia p̄m̄us
existendo mortuus ī huām-
tate nr̄a ī fine tēporū ut hō
nascēdo. **H**ec tribulacōne
tua. **H**ec id ē approbo et eligo.
Hicet uēo h̄c tribulacō singu-
larit̄ ponat^r ī tamē om̄ifaria
et multiplex itelligit^r. **U**nde
psalmista dicit. **M**ulte tribu-
lacōnes iustozū. **H**ec etiā ī
cui⁹ p̄sona h̄c loquit^r sermo
diuini etiā sm̄rne. multas
tribulacōnes sustinet exteri-
us cū ab aduersarijs. p̄bra.
v̄ncula. carcere. ceteriq; hui⁹
modi tormētā extipit. aut
cū etiā a demoibz m̄terius
iūstibiliter cruciatur: tū etiā
a seip̄a. ieiunij. orōmbz.
et vigilijs lassata pene succū-
bit. **A**ffligitur quoq; et tribu-
latur a seip̄a: cū caro resistit
sp̄i. **H**as oēs tribulacōnes

fat dñs et approbat: de quibus
omnibz in futuro liberabit eos.
quado auferet omnē lacrimā
ab oculis eorū. **E**t paupertate
tuā subaudit scio et approbo.
Sed diues es in deū: iuxta illud
tamq̄ nichil haberes. et oīa pos
sideres. Mirū ē. quomō elā
paupēs et diuites sint. Quod
duobz modis itelligi p̄t. Fue
rūt sc̄i multi diuites ī hoc secu
lo. sicut abrahā. dauid et alij mul
ti. sed q̄ nichil habētes erant.
q̄ tēnas diuitias cōtēpnētes.
se pēgrinos cognoscebāt. celestes
diuitias iā mēte tenētes.
Explētā quippe sua suozūq̄ ne
cessitate. ex hys q̄ habebāt. re
liqua in v̄sus pauperū cōsume
bat. **V**el certe paupēs re. si
cūt sūt apli sc̄i: diuites at̄ in
fide. per spem iā celū posside
tos. Quibz dñs dicit. **B**eati
paupēs sp̄i: qm̄ ip̄ozū ē reg
nū celozū. **D**icit itaq̄. **S**cio
paupertatē tuā: sed diues es.
At si dicitur. **U**nde te per
hūilitatē sp̄is paupere cr̄is
timas: inde per oīa diues cō
probais. **U**ng eī idēq̄ elāus
et pauper et diues ē: pauper
saliret adhuc pēgrinū. diues
at̄ quadoq̄ cūis futurus. **P**a
per tēna cōmoratioē: diues
bitā p̄destinatioē. **E**t blasphe
mais ab hys qui se dicūt eē iu
deos et non sūt: sed sūt syna

gora sathane. **H**oc nō solū
mō ad vna p̄tinet smyrneo
rū etiā. sed generalit̄ ad om
nē etiā que ē in vniuerso
mūdo: q̄ in singulis locis et
in toto orbe blaffemat̄ ab im
p̄is qui se dicūt eē iudeos et
non sūt: q̄ iudeus mēptat̄
confitens. sed sūt cōgregatio
sathane. **Q**ui eī v̄ cōfiteatur
xp̄m: ip̄e ē iudeus. **D**e talibz
dñs dicit. **Q**ui me cōfessus
fuit corā hoībz: cōfitebor
et ego eū corā p̄re meo. **I**n
deozū ergo nōis expressio me
diatois n̄r̄i ē confessio: ac p̄
hoc q̄cūq̄ xp̄iamitatis nōie
censetur. sp̄itualit̄ iudei
appellāt̄. **Q**uō nomē utiq̄
iudei tūc generalit̄ pdiderūt:
q̄ xp̄m negauerūt dicētes.
Hūc nescimq̄ vnde sit. **Q**ui
q̄ mō apte. mō occulte: sem
per at̄ corde etiā dei blas
phemāt. **A**d quozū societa
tē p̄tinet etiā falsi xp̄iam:
qui xp̄iam nomē quidē ha
bet. sed opa xp̄iamitatis nō
habet. **D**e quibz p̄ paulū di
citur. **C**onfiteatur se nosse de
ū: factis at̄ negat. **B**lasphe
mat̄ itaq̄ etiā a iudeis fal
sis. q̄ elcōzū uerba a reprobis
diuidit̄: q̄ semp eloquia
et fr̄a iustozū contraria sunt
cogitatioibz reproborū. **Q**ui
licet m̄t̄ s̄mū etiā consistat.
uita tamē et moribz ī multas

sathane synagogas seipos di
 uidit: qz quot vicis seruiuit.
 tot de se partes reddut. Tales
 itaqz falso iudeoru sibi nome
 usurpat: quoz vehemens ze
 li flammis succesi. qmuis etiam
 blasphemiae consueuerut. qm
 qui nuq ad eoz consortia mu
 riaru accesserut. Sed usqz quo
 zama nouissime separatur
 a iudico. nullq horu deserendus
 e. sed oes amonedi sut. oes
 toleradi. in exemplu redempto
 ris nri: qui sacrilegu impiu
 qz p dnoze usqz ad passionē
 mortis iudam tolerauit. Ad
 quoru mala pferenda exhor
 tatur etiam: et qz armis po
 tentibz adiungit cu subdit. **E**
Nichil horu timeas q passu
 rus es: quidd a iudeis falsis.
 quidd a falsis scribz uel paga
 nis iniuriarū lesionūqz plu
 leis. p eo q triseut ne formi
 des. hoc e qd in ewangelio
 dicit fidelibz. Nolite timē e
 os qui occidunt corpus: ani
 ma at nō possunt occidē.
Este missurus e dyabolus
 ex uobis i carcerē ut tēpte
 mī: et habebitis tribulatio
 ne diebz decē. Hinc liqdo
 iā claret diuersas i vno an
 gelo psonas alloqui. Qm
 sit ei diuina uox ad vna lo
 quēs. nichil horu timeas que
 passurus es: nūc uero adiū
 git tanq ad multos. **E**ste
 missurus e dyabolus ex uobis

in carcerē. et cetera. Carceris
 at noie. ois tribulatio intelli
 gitur passionū: quā sū sunt
 pessi a dyabolo. qui p men
 bra sua diuerso mō eos cruci
 at. recludēs i carceribz et duc
 sis ac uariis tribulacōmbus
 afficiens. **Q**d at non ait.
 missurus e dyabolus uos i car
 cerē. sed ex uobis: non ad oē
 corpus angeli pānet. qd con
 stat ex scrib et reprobis. sed illos
 vult intelligi. qui ex illatis
 tribulacōmbz uictores existūt.
 qui ideo tribulat² ut pbent².
 ideo pbant² ut coronēt². **D**i
 citatur itaqz. **E**ste id e i pñ
 ti tēpōe. missurus e dyabolus
 per mēbra sua. sicut fuit ne
 to. dominans et ceteri. ex uo
 bis i carcerē. id e in diuersas
 afflictioēs ut tēptemī: ut
 post tēptationē uictores ef
 fecti coronemī. iuxta illud.
Beatus vir qui suffert tēp
 tationē. **E**t habebitis tri
 bulacōne diebz decē. **P**er
 decē dies quibz etia tribu
 lat². oē pñs tempō intelligi
 gitur: in quo decalogi mā
 data sūt necessaria. **S**icuti
 ei uerbi grā. mittēs quilibz
 ipator milites cont hostes.
 omī genē armorū munit:
 sic deus oipotens mittens
 electos suos ad bellū. in hunc
 mūdū cont demones uel
 puersos hoies. decalogi mā

7
datis eos instruit. quibus mu-
niti eis resistere possunt. Et
quod diu decalogum habent: necesse
salo in principio sunt positi. recte
dicitur. **H**abebitis tribulationem
diebus decem. Ac si dicatur.
Nolite querere in bello vite pre-
sentis requiem: quod diu contra
temptamenta inimica. siue ap-
ta. siue occulta. decem preceptis
tanquam milites armamini. Ne-
que enim gaudij locus est: ubi vi-
ta hominum tota temptatio est. Qui-
dam dicunt. ut beatus beda decem
temptationes. ad decem persecutio-
nes gentium referri: et putant
a Nerone cesare usque ad dyo-
clesianum. Quod quomodo sit: ip-
si viderint qui hoc dicunt. No-
test autem et hic denarius numerus
aliter intelligi. Cunctis autem lege-
tibus liquet. tribus temptationibus
principaliter primum hominem a ser-
pere in paradiso temptatum ac su-
peratum. Quibus etiam tribus modis
post secundo hominem temptato succu-
buit: id est auaritia. uana gloria
et cupiditate. Contra quos saluatur
principales temptationes: cotidie
etiam dimicat. Septenarius autem
numerus ad primum tempus refer-
tur: quod septem diebus voluit.
Quia ego igitur in omni huius
vite termino. trina ista tempta-
tio non potest deesse. in quibus certe
ita vicia potissimum obtinent
principaliter. et hec ipsa mortalis
vita. per septem dierum articula

8
euoluit: recte decem dierum nu-
mero. principalis etiam tribu-
lacio exprimitur. Hac enim
trina temptatione septem diebus
applicata denarius numerus ad-
impletur. Dicatur itaque de e-
lectis. **H**abebitis tribulationem
diebus decem. Ac si dicatur. Us-
quequo primum vita finiat: quod per
septem dies voluit: contra diu-
sas temptationes que in tribus sum-
marie obtinentur principaliter. etiam
me habebitis. **E**sto fidelis
usque ad mortem: et dabo tibi co-
ronam vite. **H**ic iam ostendit a-
perte ad quod decem dies pertingit:
id est ad omne tempus quod diu fidem
seruare etiam debent. **H**oc autem
et generaliter omni etiam: et specialiter
est dicitur vnicuique fidei anime.
Hic est quod in euangelio dominus dicit.
Qui perseuerauerit usque in finem:
hic saluus erit. **E**sto itaque fide-
lis usque ad mortem: et multas
persecutiones. me innumeras
clades. semper victorie triumphum
attende. **Q**uia et hoc dicitur
etiam: promissit superius. **H**ec
dicit qui fuit mortuus et uiuit.
Ac si dicatur. **N**oli fide re-
gis amittere: quod si mecum toto
belli tempore dimicaueris: post
mortem mecum coronaberis. id
est regnandi sorte accipies. **N**unc
autem est tempus decertandi: tunc autem
coronandi. **U**nde in sequentibus
dicitur. **Q**ui uicerit faciam eum
sedere in throno meo. sicut et
ego uici. et sedeo cum patre meo

in throno eius. Qui habet au-
 tem cordis. et intelligentiam me-
 nis: audiat et intelligat ad se-
 ptimam quod dictum est: Et quid spiritus
 dicat ecclesius. Qui viderit
 septem meta dyabolica in cen-
 tua carnis suae: non ledet a
 morte secunda. id est a damnatio-
 ne perpetua. In sacra enim scrip-
 tura tres mortes sepe ponuntur.
 una scilicet pro peccato. altera carnis:
 tertia vero supplicium et ne dam-
 nationis. Quae mors hinc secunda
 non tertia nominatur: quia videlicet
 de his tantum agitur sermo
 que nocent. de morte scilicet
 pro peccato. et morte et in supplicium.
 Ad quam compositionem ista quae
 communis est mors. non est dicenda.
 Unde et apostolus carnaliter mor-
 tuos. dormientes vocat dicens.
 Nolumus vos ignorare de dor-
 mientibus. Mors itaque prima
 quae ledit. pro peccato est. Hinc itaque
 quae ledere possit: nulla alia nisi
 eterna damnatio succedit.
 Ideoque praetermissa media quae
 non ledit: alia debuit vocari
 secunda. quae post peccatum ledit.
 Dicitur itaque. Qui videt non
 ledet a morte secunda: id est
 qui mortem pro peccato in hoc saeculo
 animas necate superaverit. ad le-
 sionem eius que post hanc. et
 corpora et animas sine fine cru-
 ciat non perveniet. Quae mors
 semper occidit: et nunquam ad vite-
 ram extinguit. In lesionis

ante verbo. miseriarum debet
 intelligi corruptio. Iedi enim
 non potest: nisi quod corruptioni sub-
 iacet. Et angelo pergamum
 ecclesie scribe. Pergamum in ter-
 tarum visio cornuorum. Quod apte
 ecclesie congruit: in quibus sunt simul
 boni et mali. et quae iudicando sa-
 cit distantiam inter bonos et ma-
 los: ut confringantur cornua peccato-
 rum. et exaltentur cornua iusti. **C**
 Hec dicit qui habet romphe-
 am ex utraque parte acuta. Romphe-
 a est gladius utriusque acutus.
 Gladius autem nomine: scriptura sacra
 intelligitur. dicitur apostolo. Et gla-
 dium spiritus: quod est verbum dei. Qui
 gladius veteris et novi testa-
 menti bene utraque parte acutus
 dicitur: quia videlicet hinc peccata
 operis: illinc reserant peccata cogi-
 tationis. Vetus quippe testame-
 ntum dicit. Si quis adulterium fece-
 rit: morte morietur. Novum ve-
 ro: qui videt mulierem ad concu-
 piscendum eam: iam mechatur est
 eam in corde suo. Et multa
 hinc similia. Vel certe utraque
 parte ideo acutus dicitur: quia si-
 cut gladius biceps carnem divi-
 dit. et membra a membris separat:
 ita gladius verbi dei separat bo-
 nos a malis. Unde dominus dicit.
 Non veni pacem mittere: sed gla-
 dium et cetera. Sive enim idcirco
 dicitur utraque parte acutus: quia et
 simplices per historiam: et per-
 fectos instruit per allegoriam.
C Sicut ubi habitas: ubi sedes

est sathane. Et hoc generalit
vniuersali emē dicitur: q̄ iux
ta cū rep̄bis ubiq; per orbem
sathane tēptatōib; sit se exer
tē. Sicut ei sedes dei sūt elā
oēs: ita sūt sedes dyaboli cūtri
rep̄bi: in quorū medio habitat
emā. iuxta qd̄ aplūs dicit. In
medio natiōis p̄ue et p̄uerse:
ut quos lucetis sicut luminaria
ī mūdo. uerbū uite cōtinentes.
Et in canticis canticorū dicitur.
Sicut lilū mē sp̄mas: sic ami
ca mea mē filiū. Et uidelū
elcōrū aplūs crescit et ubiq; dif
fundit: quonm̄ in medio ma
lorū innocētie seruat opa. Hic
ē quod loth sacra scriptura teste
laudat. q̄ eet visu et auditu
iustus: habitans apud eos qui
cotidie affligebat eiq; aīam in
iustis opēib; . Hinc enā in
emā dicit elcōrū. Cirādede
rūt me sicut apes. Apis quip
pe in ore mel portat: ī can
da venenū occultat. Sic in
mūnū h̄y qui fraudes molū
tur: dulcia p̄ponūt. ut ama
ris inficiant. Et tenes no
mē meū: id ē nomē p̄p̄iam
tatis. integrū fide colis enā
ī tēpōe t̄bulatiōis. Et non
negasti fidem meā: afflic
tōib; p̄fidorū pressa. Et
in dieb; antiphās testis me
us fidelis: qui occisus ē apud
uos. Cuius latuitatis sit her
locutio. nō facile patet. nisi
forte per subaudiōnes ūel
ligat. Si em̄ dixisset nō ne

gasti fidem meā in dieb; an
tiphe testis mei. q̄ occisus ē a
pud vos: plangēt sensus et
facile intelligētur. At cū dia
tur. non negasti fidem meā:
et in dieb; antiphās testis me
us. et cetera. obscurū ē sentētia.
Ideoq; necessarie sūt subaudi
tiōes: ut ita h̄c sentētia p̄nū
tiemq; Et tenes nomē me
ū: et nō negasti fidem meā.
Et ī dieb; illis in quib; exti
tit antiphās testis meus fide
lis. qui occisus ē apud uos: nō
negasti fidem meā. Tale ē et
illud in psalmo. Nolite extol
lē in altū cornu uerū: nolite
loqui aduersus deū iniquitate.
Si subiūget statū qm̄ deus in
dex ē: aperta sentētia uidet.
Sed cū in me m̄ ponit. p̄ ne
q; ab onete neq; ab om̄dete.
neq; a desertis mōtib;: et de
inde subiūgit. quonm̄ deus
iudex ē. obscura sentētia red
ditur. Aut ergo uia scripto
torū ista talis facta ē locuti
o: aut certe more scripturā
rū ut dictū ē. necessariae ha
bet quasdā orōnū p̄tulas.
Sed nūc sensū uideamq;. fuit
ē quidā martir. qui occisus
ē in emā pergamū: per quē
utiq; oēs martires ūelligūt.
quicūq; in hoc mūdo siue ap
to siue occulto martire p̄a
ūtur: p̄ sicut ī vna emā oēs
ita vno martire oēs p̄pi mar

tres repertiū p̄mo laudis
 attolli. **Q**d apud s̄ros sūt
 teste int̄fectū eē cōmeorat
 sic intelligendū ē nō qd ab
 illis sed qd m̄ illos fuit ī
 teempto ab hys uidehret
 in quibz sathanas habitat
 id ē a reprobis q̄ sedes sūt
 sathane. **I**n quozū p̄sona
 statū subūgit. **S**ed habeo
 adūsus te pauca q̄ habes il
 lic tenētes doctrinā balaam
 qui docebat balach mittere
 scandalū corā filijs isrl̄. edē
 et fornicatū. **H**ec eī uerba nō
 ad eū ptinet nū superius dic
 tū ē. tenes nomē meū et ce
 tea sed ad eos qui simul
 mixti erāt cū reprobis: quos
 angeli p̄ganū. id ē episcopoz
 ip̄ius ciuitatis p̄ua docē p̄
 mittebat. **H**istola patet
 qualiter scilicet balaam a ba
 lach ad maledicēdū filijs is
 rael fuit euocato. **Q**uē ma
 ledicē noluit: cui se etiā simi
 le fieri ī morte optauit. **S**ed
 postea muneibz uicty: ī eoz
 dē populi morte cōsilū de
 dit. **Q**uidit eī aiōs filiozū
 isrl̄ ad fornicatōnē p̄mptos
 ideoq̄ cōsilū dedit balach
 ut pulcherrimas mulieres
 corā eis ponēt: quarū spē
 bz illecti ad illicitos āplex
 us tuerēt: illarūq̄ blanditijs
 illūti de sacrificijs phogor

māduaret: per qd uidehret
 factū a deo caderet corā eis.
Cōpletū q̄ ē hoc cōsilū de fi
 lijs isrl̄: et facile decepti sūt.
Egressa itaq̄ in a diūo p̄ussit
 ex illis viginti tria milia: donec
 sinees zelo dei acty. uidehret
 exermut in adulteros. **H**ec
 tūc facta sūt doctēte m̄p̄io di
 uino et mago: et her sp̄calit
 in p̄ganū etiā: genēalit̄ autē
 sit in toto mūdo. **B**alaam ita
 q̄ m̄ptat̄ p̄plūs unūq̄ balach
 elidens: isrl̄ uir uidēs deū.
Balaam itaq̄ m̄ptatur hēticos
 qui pondz virtutū et fida in se
 habent: ideoq̄ uam sūt. **B**a
 lach at̄ qui elidēs dicit: huius se
 culi significat p̄ncipes. **Q**ui
 bz nimirū bene cōgruit hoc qd
 balach elidens dicitur: p̄ p̄cul
 dubio dū huius t̄re p̄ncipes se
 per alijs superiores existē q̄rūt:
 si quē ad dignitatis sue culmē
 astendē nitētē conspiciūt: p̄
 uiribz ad t̄rā elidūt: uidehret
 ad hūilia deponūt. **Q**ui ple
 rūq̄ suaderibz hēticos cont̄ is
 rahelitas. hoc ē uiros uidehret
 deū pugnat: ut de ydolothris
 edāt. et fornicēt a deo. illozū
 p̄ua dogmata sequēdo. **Q**ū
 eī suasona quedā et dulcia p̄po
 nūt ī suis falsis dogmatibz
 quasi p̄ pulchras mulieres eos
 seducē cupiūt: ut comedāt y
 dolothra. id ē ut sequat̄ ydolo
 thū doctrinā plenā oī spuracia.

ibiq; fornicet: id e ut relucta
ueitatis doctrina. ardentissio libi
dms icendio. mendacis puer
foru doctoru mheant. **M**iter
Balaam qui ut diximus in pta
tur pplis vana: sig nificat de
mones per mania discurretes.
Balach at qui elides dicit car
ne mram. q plerunq; aiam elidit.
ad puerfa imhedo opa. q debue
rat deū vide tota mēte. et hoc
per mulieres. id e per huius se
culi delatationes et uoluptates:
quaru amoe plerunq; aia deo
nu insidys illecta. ad consensu
utendi illiatis thitur. **I**srahel
e sig nificat aiam deū cōtem
plante. **D**ocete igit balaam
insit balach uoluptatu amat
tes corā filijs isrl: quaru sua
stomib; edat de imolatis. et
fornicet tū eis: q uidelicet
spūū imūdozū suasioib; ca
ro delatata. ad aspectū mētis
iparū cupiditatu illecebras
deducat: quaru amoe ut dictū e
ad consensu rapitur. **I**ta ha
bes et tu tenetes doctrinā nyo
laytarū. **D**e factis nyo layta
rū: uel quos significauerit
suis actionib; satis sup dictū
e. **I**ta habes inquit et tu tenē
tes doctrinā nyo laytarū: id
e sicut sūt in te q sequit dor
tinā balaam: ita sūt qui sequū
t doctrinā nyo laytarū. **E**d
unq; illis dicit: qui huius emt
imitatores: qui ad penitētia
hortatur. cū dicit. **S**imilit

penitētia age a factis salict
nycolaytarū: sicut a factis
et doctrina balaam. **S**in autē
uenio tibi et pugnabo cū illis
i gladio oris mei. **H**ortatq;
iam fueat in superiorib; an
gelū ut penitētia agat: eo
q pmutet quosda tenē doct
nā balaam. uel nyo laytarū.
Unde cū dicit. **S**in at uenio
tibi. et demdesubūgit. pug
nabo cū illis: ita accipiendū
e. tanq; dicit. pugnabotem:
q uidelicet hec uerba ad eos
ptinet. q p dicitā doctrinā se
quebāt: et ad eos etiā q eos
nō corripēbat. **P**ari eī rea
tu astringit: et ille q pua
docet: et ille q pua docet ta
cens pmutit. **T**alib; itaq;
dicit dñs uenio tibi. id e ad
uēnū ire mee et vmdictā te
sentire faciā. **E**t pugnabo
cū illis in gladio oris mei.
id e acutis eloquozū meo
rū sentētijs illos dapnabo.
Gladius eī oris dei: sermo
nū illius ualida pcepta sig
nificat. paulo attestate qui
dicit. **E**t gladiū spūs qd
e uerbū dei. **Q**ui habet au
rē: audiat quid spūs dicat
ecclesys. **Q**ui unq; qd vni
illarū dicit: oēs etnās cupit
audire. **V**incēti desidela ppā
et demonū teptamēta. da
bo ei māna absconditū. id
e meipm tribuā illi. q sum

panis viuus de celo descen-
 dens: quibz ideo factus sum ho-
 ut panem angelorum manducaret
 ho. Huc significabat panem
 olum illud manna: quod filius is-
 rahel datus est in hemo. Et
 qui spiritualiter manducauerunt.
 sicut moyses aaron et iosueus
 et si mortui sunt corpore: immor-
 les fuerunt mente. Cui hoc
 nichil aliud preter quod indubitat
 ibi intelligebatur: mortui sunt
 morte eterna. De quibus dominus
 dicit iudeis. Pres vtri man-
 ducauerunt manna: et mortui
 sunt. Sicut et nunc qui digne
 corpus et sanguinem domini acci-
 piunt: vitam ibi sumunt: qui
 hoc indigne manducant: iudi-
 cant sibi manducant et bibunt.
 Istud hoc manna quod hic pro-
 mittitur fidelibus: modo quidem
 in sacramento accipiunt per fide-
 quandoque hoc in ueritate per-
 specte sumet: et quod nunc ma-
 net absconditum: tunc erit mani-
 festum. Cui itaque uideat: da-
 bo illi manna absconditum: id
 est meam post finitum huius uite
 labores contemplatione illi
 concedam. Hinc psalmista
 dicit. Sannabor domini manifesta-
 bitur gloria tua. Manna etenim
 interpretatur quid est hoc. Nos
 hoc nequaquam dicimus quid est
 hoc: nisi de re quam ante non ui-
 dimus. Istud est manna nunc
 manet absconditum: iuxta quod
 apostolus dicit. Quod oculus non

uidit: nec auris audiuit: nec
 in cor hominis ascendit: quod pre-
 deus diligenter se. Et dabo
 illi calculum candidum: et in calculo
 nomen nouum scriptum: quod ne-
 mo scit nisi qui accipit. Cal-
 culus lapis est preciosus: qui et
 carbunculus appellatur: eo quod in
 tenebris constitutus: sicut car-
 bo succensus fulgere prohibetur.
 Per hunc autem lapidem: ipse intel-
 ligitur christus: qui nunc huius se-
 culi tenebras fulsit: quando u-
 bi caro factus est: et habitauit
 in nobis. Unde et bene can-
 didus dicitur: quod sine ulla peccati
 offuscatione: mundo apparuit
 inter homines: et diuinitatis sue lu-
 ce tenebras nostre mortalitatis il-
 lustrauit. Dicit itaque. Dabo in
 centi calculum aureum: id est dabo
 ei meipsum: qui de mundo atque
 auctore mortis trinitus phat: ut
 sit saluet meus frater: et con-
 princeps regni in gloria. Un-
 de iohannes dicit. Et quod ante
 receperunt eum: dedit eis partem
 filios dei fieri: ut sicut est filius
 dei ipse per naturam: ita sint isti
 per gratiam. In quo uidelicet ad-
 operationis gratia: nomen eadem nouum
 datur: id est nomen christianum plus
 inauditum. A christo enim fideles christi-
 ani uocantur: sicut ab israel israeli-
 telite: et a iuda iudei. De
 hoc nomine per prophetam ysaiam et
 clesie sue ipse dominus ante dixit.
 Vocabitur tibi nomen nouum: quod
 os domini nominauit. In calculo

itaq; habet hoc nomen: q; ab
ipso cepit exordium. a quo oēs
xp̄iam noīant. Et hoc nomen
solus dat victorib; id ē omib;
ad etnā vitā p̄destinans: qui
huius noīs dignitatē opelibus
exornat. Unde subiūgit. **Q**
uod nemo sit. subaudit; dig-
ne. nisi q; accipit. Iare eī posi-
tū ē hic p̄ eo qd̄ ē: nisi virtu-
tē huius noīs exptus fuerit. Ta-
li mō dicit mulieres. necdū
cognouisse viros: id ē q; necdū
fuerūt expte virū thozū. Ne-
mo ergo sit hoc nomen. nisi
qui accipit. id ē nemo virtu-
tē huius noīs et dignitatē moi-
bi et vita defendit. nisi q; au-
fuerit p̄destinatus a deo: ut fi-
lius dei nō solū uoiet. sed en-
am sit. Nosse etē xp̄i nomē:
ad custodia mādatorū p̄tinet.
Quo cont; iohānes de quolib;
repto dicit. Qui dicit se nos-
se deū et mādata ei; nō custo-
dit: mēdax ē: et ueritas in eo nō
ē. Nemo itaq; sit hoc nomen.
nisi qui accipit. id ē qui ad
hoc ē p̄destinatus a deo: ut in
re xp̄ianq; uocetur et sit. Et
et per hūc lapidē ignitū etiā
caūtas intelligi q; candore ha-
bet per hoc q; uestis ē operēs
ingredimē p̄torū: igne autē
per amozē quo diligit deus
et hō. Datur ignē vnicēb;
calcul; candid;: ut diligit de-
ū et p̄ximū. Dat in calculo
nomē: ut ip̄am dilāonē adi-
pleat in mādato nouo. Scrip-
tū quippe ē. Mandatū nouū

do vobis: ut nos inuicē diliga-
tis. Cuius noīs virtutē solus
sit qui accipit: id ē qui in nouo
mādato illud custodit. qd̄ dis-
cipulis ē collatum. **E**t angelo
thyatre etiā scribe. Thyatta
sicut sup̄ dictū ē. illūata dicit.
significas vniūsa etiā. que
illūata ē per xp̄m: qui ē lux
vērā illūinās oēm hoīem uen-
ente in hūc mūdū. Ideoq; qd̄
vniū specialit; etiā dicit sermo
diuinus videt;: genealit; ad
oēm etiā p̄tinet. **H**er
dicit filius dei: qui habet oīu-
los ut flāma ignis. **H**ic iā
apte ostendit; aug; typū. ange-
lus gerebat: qui her ostende-
bat b̄s iohān;: ann sua uba.
fili; dei uba p̄fitetur dicens.
Her dicit filius dei: aug; oīu-
li uelut flāma ignis existen-
tes. sūt dona spūs sc̄i q; totū
corpus etiā illūinat: uel ete-
dūna eloquia. de quib; scrip-
tū ē. **I**ucerna pedib; meis
uerbū tuū. **E**t iterū. **I**gni-
tū eloquiū tuū uehemēt;. **V**el
etiā oculi dñi intelligūt; doc-
tores: qui nos sua doctrina et
exemplo illūinant: et lumē sa-
euae p̄bent. **E**t pedes ei;
similes auricalco. **P**edes do-
minū sūt uel sc̄i p̄dicatores.
per quos mūdū aruit et bu-
lāoīs igne p̄bati: uel certe
ultima ac nouissima illiq; ne-
bra. extrema p̄secutio cadē
a. **N**ouū op̄i tua id ē tua be-
ne gesta. app̄o: ut pote qui ut
eadem ageres: graue cōsul;

In hoc autē loco geneālis
 etiā psona introduatur.
Et caritatē tuā et fidē sub
 audis noui: eo mō quo et
 opa tua. **C**aritatē scilicet:
 q̄ deū ex toto corde et pri
 mū diligis sicut teipm. **C**
Et fidē qua credis deū em̄
 in psonis: vniū ī maiesta
 te. **E**st at̄ hic p̄posterus or
 do: dū pius ponit̄ opa. pos
 tea caritas. de hinc fides: cū
 pius sit utiq̄ credē. dem
 de qd̄ quisq̄ credit amāe: in
 de etiā q̄ credulitas et amor
 donent̄ opari. **S**ubiūgit̄
 at̄ adhuc ī laudibz etiā et
 diat̄. **E**t m̄stetū et pa
 enā tuā. **M**istetū illud
 itelligit̄ quo m̄strabat̄
 etiā illis qui erāt ī iherlm.
 nichil habētibz de suis fa
 cultatibz: m̄ie opa illis ex
 hibētēs aplō monētē. ut es
 sēt mēores fratrū. **D**acē
 na ued̄ ī hor itelligit̄: q̄
 oīa huius seculi aduersa libē
 t̄ p̄ xpo sustinebat̄: ut pse
 ueritēs usq̄ in finē salu eēt.
Et opa tua nouissima plu
 ra p̄ozibz. **Q**uātū ad etiā
 faciē p̄tinet. bene opa illig
 plura p̄ozibz cōmēzāt̄:
 q̄ uidelicet etiā pius faalto
 ribz. et leuozibz p̄ceptis so
 lidata ē. **H**nde et apli. tan
 tū quatuor capitula illis qui
 credebāt iposuerūt: uidelicet
 ut abstineret̄ se ab imolato.

et sanguine et suffocato et for
 matione. **D**enude ued̄ cū mul
 titudo etiā creuisset. ad hoc
 usq̄ puentū ē: ut oīa relinque
 ret p̄ xpo. et ad culmē p̄fectio
 nis tenderet. habita paupelbz
 tribueret: fratres. sorozes. p̄es.
 et matres. uxozesq̄ relinqueret.
Ab hinc etiā exordiu sup̄sit mo
 nathozū religio. **N**el recte p̄t
 hoc referre ad diē iudicij: quādo
 imāssima crebescētē tēpōibz
 anti xpi p̄secutio. āplior in ea
 virtus emitebit opacois. dū
 iudei et gentiles p̄it̄ in fide
 xpi fundati. duplo q̄ uūt labo
 rabūt. **S**ed habeo aduersus
 te: q̄ p̄mittis mulierē uezabel
 que se dicit p̄pheten dore. et
 seducat seruos meos. et doret
 fornicari. et māducat̄ de ydolo
 thicis. **N**ulla ratio p̄mittit
 ut her uerba ad eos p̄tineat.
 quos superius tanta laude fue
 rat p̄secutus: sed a geneāli cor
 poe elcōzū. uertit sermone ad
 partē rephozū. q̄ in doctoibz
 itelligitur. q̄ sua negligētia
 fornicatōne et ydolatriā in
 etiā eē sinūt sub noīe xpiano.
Sed iā nūc uideamus sensum.
Fuit uezabel uxor achab regis
 isrl. idolatra simul et fornic
 ria: que etiā dei seruos itecu
 ta ē. **V**erū her mulier nō uir
 it usq̄ ad aduētū dñi. **N**ā et
 ī uingulis equozū legim illā
 cōsulcatā. **S**ed q̄ erāt in eadē
 etiā qui opa illig mala imita
 batur: idcirco in eis mat̄ ipā

fornicationū iezabel uotatur.
Sicut et oēs elā vnā vitā du
cetes. vniū corpꝝ xpi faciūt. sic
oēs rephi vniū corpus dyaboli
de se reddūt. sicut fit. ut p̄cedē
na mēbra sequētibꝝ. et sequē
a p̄cedētibꝝ inuiciant. cōiūcta.
Vnde scriptū ē. De illis q̄ viā
carni abierūt. Et iohānes dicit.
Nūc anti xpi multi sūt facti.
Et eā fici. ut tūc tēpōis sicut
et q̄dā affirmat. et alia tūc
no demonstrat. sicut her uul
er in eādē ecclā. uxor saluet
ipsius angeli. q̄ docebat de ser
uob edē de ydolothicis et for
nicat. Ex cuiꝝ specie specialī
ad genēalē totius orbis. iezabel
sermo figuratē tūc fert. For
nicatio uero ista iezabelis q̄dū for
nicus t̄ intelligitur. Prīmū
videlicet in aīo. de q̄ scriptū ē.
Qui uidet mulierē ad concu
piscendū eā. iā machatꝝ ē eā
in corde suo. Deinde etiā cū
animi uolūtas ad effectū pdu
nitur. Hinc paulꝝ dicit. In
gite fornicationē. Omne em̄
pccatū q̄dūqꝝ fecerit hō. erit cor
pus ē. qui at fornicat. p̄ccat
in corpus suū. Tertiū genꝝ
fornicationis ē. quādo simula
chra p̄ deo colūt. De q̄ dñs
per p̄phetā cont̄ ierusalē loq̄t
dicens. Mechata ē cū ligno et
lapide. Quartū uerō genꝝ ē.
quādo t̄rene diuiae imodeatē
concupiscūt. et p̄cātū plus
q̄ creator diligit. De q̄ etiam
paulꝝ dicit. Et auaritia que ē
ydolozū seruitꝝ. Huiꝝ formi

taiois tria genēa nūc t̄ ecclā
huiꝝ mūdi uigent. id ē in ap
petitu luxurie corpalis. et in
effectu ip̄iq̄ obstene cōiurmo
nis. atqꝝ i auaritia t̄rene felia
tatis. Sed uer quartū genꝝ
ad plenū extitū ē. qd̄ cōstat
in simulachrozū culturis. No
trandū uerō q̄ iezabel p̄pheten
se dicit. et idarco seruos dei
seducat. Hoc quippe factū
multi mutant. qui diuajs de
seruētēs. ne soli sūt hortā
tur alios. ut cupitis fruatur
deliciaoibꝝ dicentes. q̄ si hoc
deus fici uoluisset. masculū
et femina non fecisset. nec
corpōis mēbra tali usū apta
formasset. Stultū ē ergo ab
stinē ab huiꝝmōi deliciaoibꝝ.
q̄ fruūt. nō solū alie penides.
aut uoluares. sed etiā muste.
Dūqꝝ hoc dicit. sit aliq̄m ut
carnē delicia compellat. et ad
consensū libidinis p̄trahant.
sicut pueniat ad opus malū.
intantū ut in pressu tēpōis
nullā reuerētiā habētes pu
dois. qd̄ turpit̄ gesserūt. corā
alijs laudibꝝ offerūt. Vnde
bene iezabel sanguis fluxus.
aut fluens. uel sterquiliniū di
citur. Mulieres quippe p̄ sin
gulos mēses. sicut dicit beatus
iheronimꝝ in libris p̄phetarū.
fluxū sanguis sustinet. q̄ cū
menstruū tēpus aduenit. su
phabūdās sanguis egreditur.
Sanguis at̄ uoie p̄cātū desig
nat. Vnde dauid dicit.

Iubea me de sanguibz & ide
 a patre adulterij et homicidij.
 Dicit itaqz iezabel sanguis
 fluitans & videlicet reprobi
 mala uoluntate qua pijs con
 puit. mox ut tempus uenit
 peccate iniquitatis. ad ef
 fectum pducunt operatiois. Qu
 opus desiderate uoluptatis
 ad effectum pducit. fit mens
 uehementius anxia qd fuerat.
 et auget in corde flamas libi
 dinis totaqz se in uoluptate
 corporis deiciat. sicut ut ita dicit
 eni totus humor palis liquef
 at. Et hinc e qd iezabel flues
 dicitur. Quia uero opus ma
 lum in consuetudine peccandi u
 nitur. unde et absqz ulla reue
 rentia opinione de se enuntiat.
 Bene eade iezabel sterquil
 inu dicitur qd uidelicet ex ipis
 peccate luxurie inquiname
 nis. longe lateqz male opinio
 nis fetore de se reddunt. Un
 de per prophetam dicitur. Conpu
 trauerunt iumentum in stercore
 suo. Iumentum ergo in stercore
 putrescit e. ut dicit beatus g
 gorius. luxuriosu quelibet
 in stercore libidinis uita finire.
 Talibus quippe congruit illud
 psalmiste. Homo cu in hono
 re est non intellexit. copatus
 e iumentis insipientibus. et filis
 factus e illis. Tertio quoqz for
 matoribus genere. multa hec sec
 tantes solent fideles decipere.
 du eos imitant p quibusda eg

tudinibus p quibusda reru eue
 tibz ad arbores. ad fontes. ce
 teaqz huiusmodi dicentes. qd hoc
 agendo tale et tale euasi pei
 nilu. taleqz consequu psperta
 tem. Dicit hec agunt. quasi ad
 spirituale fornicatione dei ser
 uos inuitat. Sed et in alia spe
 cie fornicationis reprobis multos
 decipiunt. du pueris suasioibz
 quosda ab amore dei retinunt.
 et desiderijs terrenis seruire co
 pellunt. Ideoqz ne illis qui tota
 eius fornicant. quocens plus t
 rena qd celestia appetunt. plus
 creatura qd creatore diligunt. C
 Et dedi illi tempus. ut penitentia
 ageret. et non uult penitere a for
 nicatione sua. De talibus paulu
 apulus dicit. Dedit illi deus lo
 cu penitentiae. et ille abutit eo
 in superbia. Quisqz cu delinqt
 et uiuit. ideo hinc diuina pietas
 iniqua agente toleat. ut ab in
 iquitate resipiscat. Unde et
 talis quo apulus expectat. et
 non uult penitere. eo artibus
 reatu sui uinculis astingetur.
 et iusto iudicio puniet. Unde
 e. Puer centu amoru moiet.
 et puer centu amoru maledic
 ty erit. Sed querendu nobis e.
 cu in precedenti uisualo negli
 genti pdicatori. atqz ab exhor
 tatione torpenti dictu sit. habe
 o aduersus te. qd p multis mu
 liere iezabel que se dicit. pph
 eten doce. et seduat seruos me
 os. cur non subiugit deditu
 bi et illi. aut certe sub uno de

Job xxiii

di uobis. ut penitentia agatis.
Ad quod dicendum est: quod in an-
gelo de corpore etiam propheta
dicitur. et quando ipse increpatur.
ad eos increpatio pertinet qui
rei sunt. Ideoque a specie predicta
torum qui superius fuerat repro-
bati. redit sermo. ad genera-
litate populi. et in eo partem spe-
ciei reprobam. quod ex occulto impet-
tentem redarguit. quam super apte
increpauit. Hoc autem idcirco
ne pars speciei. quod in suis predicta-
tionibus constat. illi que in repro-
bis est videtur coniuncta. In p-
uersis itaque doctoribus unus idem
per angelum et per reatu taciturni-
tatis apte corripitur in specie.
et per mentis obdurationem occulte
redarguitur in genere. In suis
uero nec apte corripitur in spe-
cie. nec increpatur occulte in
genere. In eo enim quod diuina
vox ait. habeo aduersus te. quod
permittis iezabel que se dicit
prophetem docere. et seducat seruos
meos. torpescant ab exhorta-
tione predicatorum innotescat silencia
illius. In eo uero quod subiungit. et
dedi illi tempus ut penitentiam
ageret. et non uult peccator a for-
matione sua. a specie ad genus
transiens. et specie et genus si-
mul sub uno comprehendit. **C**
erte pono eam in lecto. et qui
merchantur cum ea in tribulatione
maxima erunt. nisi penitentiam
egerint. ab operibus eius. et fi-
lios eius interficiant in morte.
Quod est iezabel hoc sunt qui me-
chantur cum ea. huius enim filii eius

ex fornicatione preuati id est
vni corpus sathane. Sed per
reprobi reprobis succedunt. diuidi-
tur genus in species. ut osten-
datur quibus successibus totum cor-
pus dyaboli perficiat. quibus
inueniens calescat. Perlec-
tum autem quo iezabel cum suis omni-
bus ponitur. intelligitur auda-
cia et securitas peccandi. Po-
nitur autem in lecto ista uniuersa
lis metrix. non ut quiescat.
sed ut febre languescat. ut
frenesim sustineat. quatenus
ea iam dicat uel agat. que
alij audire erubescant. Sepe
enim iusto dei iudicio propter
peccata preuata homines ad maiora
ruunt fauoraz dumque sunt ti-
more audaces peccant. quod in lec-
to id est in peccandi sequitate
quiescant. In quod securitate de-
us eos ponere dicitur. quod iusto
iudicio permittit. ut ibi ponantur.
Tale est et illud. Indurauit
dignus cor pharaonis. id est
non emolliuit. Sic et hic di-
citur. pono eam in lecto. id est
non retraham illam. sed permittam
propter iniuncta peccata libere et sine
timore peccare. Et qui merchan-
tur cum ea hoc est cum seipsum. quod
super dictum est. quod est metrix. huius
sunt illi qui cum ea fornicantur.
In tribulatione maria erunt.
hoc est in augmentum peccatorum.
per quod uenturi sunt ad maxi-
mam tribulationem iehene. Quod
quedam sunt peccatorum supplicia.
ipsa uiciorum inuenientia. Et

hoc fiet nisi penitentia ege-
 runt ab operibus suis. Dicit
 nam patres quidam de petri-
 tis omnibus nolunt agere peni-
 tentiam: sicut ut in alia ruant
 anima etiam quiora. Unde
 de paulo de quibusdam deum
 cognoscere et non gloriosi-
 tatis dicit. **Et** quod tradidit
 illos deus in reprobis sensibus
 ut faciant que non conveniunt.
Et filios eius imitatores illi-
 us in facia in morte. **Et**
 ei ista commune hic morte
 debemus accipere quod moriuntur et
 iusti sed illa que post mor-
 te corporis sequitur animam id est
 damnationem perpetuam. **Et** et
 per lectum quo rezael mitti
 comminat et eterna pena potest
 intelligi: quod in se et reprobis
 animis traditur. **Et** qui mecham
 cum ea hoc est qui fornicatio-
 nem illius quocumque modo imitan-
 tur: erunt in tribulatione maxi-
 ma post mortem carnis: ubi
 vermis eorum non morietur: et
 ignis eorum non extinguetur.
Et hoc ideo quod penitentiam a-
 gere negligunt: donec eis re-
 pentino superveniat iudicium.
Porro filii secundum predictam
 sententiam vel imitatores ma-
 lorum intelliguntur vel opera illo-
 rum perversa que tunc dabitur in
 morte: quando post letaniam
 temporalem plures in se patres

appetibus tormens tradentur cruci-
 andi: dum per impunitate scie-
 lerum ad mortem pervenerit anima
 rum. **Quo** contra etiam affliguntur
 hic: ut post modum letentur. **Quo-**
 bus per prophetam dicitur. **Israhel**
 iam non irascar tibi: quod zelus
 meus recessit a te. **Et** in hac
 apocalypsi. **Ego** quos amo:
 arguo et castigo. **Desperant**
 siquidem ad tempus iniqui et na-
 morte plectendi: affliguntur
 ad modicum electi plerumque bo-
 nis vegetandi. **Dicit** ergo. **Quos**
 amo arguo et castigo: **per**
 flagella salutem corporis
 pro dampno temporalium rerum: pro
 utilitas et diversas afflictiones
 corporum et animarum. **Et** non
 despicio: in lecto id est in seculi-
 tate peccandi manere permitto.
Agit ergo hoc omnipotens deus
 more patris duos filios habentis
 quorum alterum quidem sue pietatis
 esse permittit. **Immo** enim libere dor-
 mire: manducare bibere: ceteraque
 que sibi videtur facere: quod vult
 eum hereditate privare. **At** contra
 alterum excommunicat: nec bene
 affiat: aliquando tota nocte vigi-
 lae facit: et vinctis manibus
 pedibus stare: quod vult eum sibi
 heredem substituere. **Tali** itaque modo
 deus suos electos quibus daturus
 est hereditatem celestis patrie arguit
 et castigat: ut post finitimos
 huius vite labores ad eternam per-
 maneat possessionem. **Reprobos**

ante pmittit sue voluntatis
eē. et in lecto securitatis qui
estē. quo postea dāpnētur
oēs cū suis pūb; inquis:
ibi est tribulacō magna. quā
nulla carnis explicat lingua
ubi et deficiēs quisq; nō defi
nit: et moriēs semp uiuit. **C**
Et sciēt oēs etiā: q; ego sū
scrutās corda et renes. In re
mb; delētiō signat. concupis
centie carnalis: q; huāne con
ceptiōis semē de lūbis egredi
tur. In corde uerō cogitacōes
expri mūt: q; de corde pdeūt.
iuxta qd' dñs dicit. De corde
exiūt cogitacōes male: adul
teria. fornicacōnes. furta et
cetera. Quia cū pcedit iustici
lo dicitur oipotens nō apte sed
occulte ydolatrias et adulteros
morte dāpnādos: nūc fidem
etiā demonstrat: que etiā non
uisa credit. Nouit ei fidelitū
etiā deū scire oīa. Quilibet
reprobos colere uideat: tamē
occulte in sua psciencia iā eos
dāpnat. Aut ergo. Sciēt oēs
etiā q; ego sicut scrutās renes
et corda: id ē facta et cogitacō
nes singulorū intueor. Hōi
b; quippe opa nra et dicta pos
sūt eē nota deo at etiā cogi
tacōes manifestāt: quomā
ipē uidet quid quisq; cogitet.
uel quid delectet. Unde illi sa
piētissim; orator dicit. Tu so
lus nosti corda oīm filiorū hōi
nū. Nā et ueniens ad iudiciū

non solū opa. sed etiā ipas dāp
nabit tenuissimas cogitacōes
cordis: iuxta qd' per pphetam
dicit. Ecce ego uenio: ut opa
et cogitacōes singulorū cōgre
gem. **U**t et hoc qd' in etiā
in reprobū uisione deū scru
tore eē renū et cordiū phibe
tur: nō inōgrue ita intelligi:
ut qd' nūc fide retinet certa
in futurū cernat rerū experie
tia. Unde psalmista. Cog
noscet dñs iudicia faciens:
nō q; an per fidē nō sit cogni
tus cū occulte iudicaret: sed qd'
tūc iudiciorū experientia cog
noscit. **E**t dabo unicuiq; uq
uū. secūdu opa uīa. Hic ap
te demonstratur. q; noīe forni
caciōis superius oīa cōphēdit:
q; nō per hanc sententiā unus
opis: sed multorū futū dāp
natio p dicit. Pūent ei ma
nifesta crimina. pūmēt et
occultā: atq; ideo fornicacōne
quā supra quadriformē intellex
im; hic omīfariā cognū
cōfitei. Unde psalmista. **U**
des oēs qui fornicātur. abste
Dicit itaq; **E**t dabo unau
q; uīū secūdu opa uīa. Iustus
saluet pīmū labois: impis
vero supplicū eēne dāpnacō
nis. **U**bi qd' amplius expom
debeat nō ē: sed qd' magnis ti
mei. Nā et p pphetā hic dicit
qd' noe damel et iob. ipi soli
aiās suas saluabūt: filii at et
filia nō libeābūt. **U**obis at
dico. et ceteris qui thyratre esis:

qui non habet doctrinā hanc
 qui nō cognouerūt altitudinē
 sathane. Superius m̄ repaueat
 rep̄bos. nūc at̄ ad elcōs uerbū
 uertit: ideoq; bene dicit. uobis
 dico et ceteris. id ē iustis. qui su
 p̄ nō estis cōprehēsi in numero
 rep̄borū. Qui nō habet doctri
 nā hanc: id ē quos p̄ua p̄sua
 sio izabelis nō inclinat ad ma
 lā opationē. ut malos videli
 cet mutetur. Qui nō cogno
 uerūt altitudinē sathane: id ē
 sup̄bia nō sūt mutati. Sic eī
 dicit altitudinē sathane igno
 rāre. sicuti sana scriptura dicit
 mulieres nō cognouisse viros.
 que necdū sūt ex pte viri thozū:
 uel sicut nos cotidiana loqui
 tione dicimq; hoīem ueracē ig
 norāre mētiri. Altitudo at̄ satha
 ne sup̄bia intelligit: q̄ tumens
 cont̄ deū uoluit fieri similis al
 tissimo: p̄ q̄ tuens ad terrā mul
 tas Angelorū legiones sibi conse
 quētes secū deiecit. Cuius altitu
 dinē tūc hō cognouit. cū hanc
 mūtādo deo filis fieri cōcupiuit:
 iuxta p̄missionē salicet decep
 tois dicens. In quāq; die come
 deis: eris sicut dy. Hanc
 quoq; altitudinē illi cognoue
 rūt: qui turri usq; ad celū eri
 gē gestebāt. Sed etiā nonnā
 altitudis sathane nō habent:
 q̄ in cunctis semetipos hūiliat.
 uestigia redeptois sequētes qui
 dicit. Distite a me q̄ mitis
 sū et hūilis corde. Attendit
 et qd̄ dñs dicit. q̄ oīs qui se

exaltat hūi habit: et qui se hūi
 liant exaltabit. Hinc ergo ra
 tioms accepto cōsilio hūilitatis
 se mūtā arripuit: per quā ad
 celsitudinis culmē ascendat:
 q̄admodū dicit quidā: nō po
 nā sup̄ uos aliud pondus. tamē
 id qd̄ habetis tenete donec ueni
 ā. De illis hoc dicit. qui t̄ flati
 cont̄ dei filiū altitudinē sathane
 cognoscētes. m̄tebāt eos qui
 crediderāt in xpm̄ ex gentib; q̄
 ad ueteris legis ceremonias t̄
 hē: de quib; lucas dicit. q̄ q̄
 dā descendētes a iudea doce
 bāt fr̄es: q̄ nisi arā adam̄
 secū dū legē moysi nō potes
 tis salui fieri. Ut qd̄ etiā m̄
 serūt barnaban et paulū ad
 ap̄los in iherusalē: a quibus
 didicerūt posse sufficē gentib;
 ut abstineret se ab imolato
 et sanguine. et suffocato. et
 fornicatione. Cūq; quidā eis
 de gentib; diceret: nisi arā
 adam̄ secū dū legē moysi nō
 potestis salui fieri. At petrus.
 Quid tēptatis imponē iugū
 ceruicib; discipulorū. qd̄ neq;
 nos neq; p̄res nr̄i portāre po
 tuim; De illis itaq; hec di
 cētib;: hic dñs etiā dicit. Nō
 ponā sup̄ uos aliud pondus.
 hoc ē obseruatiā ueteris legis
 q̄admodū dicit illi qui sunt
 synagoge sathane: sed sub le
 ui sarcina uos p̄mittā manē:
 ideoq; id qd̄ habetis tenete id

est onus leue ad quod uocati estis
nolite abire. De hoc onere id est
gratia redemptoris nostri. petrus dicit.
Quia per gratiam domini nostri ihesu
christi credimus saluari. Ad hoc onus
ipse fideles suos iuuat. dicens.
Tollite iugum meum super uos et ce-
teat. Atque post pauca. Iugum enim
meum suauiter est et cetera. Ab onere
igitur ad onus uocatur. sed a graui
ad leue: id est a lege ad gratiam. per
quam non solum impletur lex. uerum
etiam transgreditur. Sed dum hoc di-
cimus: questionem nobis ipsi liga-
mus. Si enim secundum predictam beati
petri sententiam. lex inportabilis
est: quomodo transgredi potest? Sed sa-
ciendum nobis est. quod in obserua-
tione carnalium preceptorum. eadem
lex inportabilis est: in custodia
uero spiritualium mandatorum. que in
dece constat uobis. duarum tabu-
larum adimplet. In actione autem
quam ille uictime futuram presigna-
bat transgreditur. per comparationem il-
larum que nunc in ueritate aguntur.
uiliissima apparet: que sola litte-
ra exterius plata. ab auditoribus
impleri nequeunt. Alia enim fuerunt
in ueteri testamento precepta uite
figuranda. id est carnalium uicti-
marum oblationes: alia uero
uite pagende. id est in de-
ce legis uerbis. impletur lex a ce-
dentibus. In mandatis autem uite
figuranda. iuxta litteram quidem
inportabilis est lex. sed iuxta spi-
ritum transgreditur lex. Quod autem
dominus hac expleta sententia ita co-
cludit. ut dicat. donec ueniamus.

mirum ostendit usque ad re-
stantis temporis. etiam
sub gratia permanere: ac nequaquam
iuxta mandatum iudeorum ultra
onus legis. tredecim huiusmodi
aggregari. Et qui uicem de-
sideria carnis. et demonum tem-
tameta. et qui custodierit usque
in fine opera mea. id est in fide
mea perseuerauerit usque ad tem-
pus uite: daboque illi partem
super gentes: et regnet illi
uiginti quatuor annis. et tamquam uas
figuli confringet. sicut et ego
accepi a patre meo. filius dei
partem hanc non per diuinitatem
qua equalis est patri. super gentes
accepisse credendus est: sed per
humanitatis formam. quam in ueritate
est etiam ab angelis: secundum quam
in euangelio dicit. data est mihi
domini omnis potestas in celo et in terra:
secundum quam etiam paterna ad eum
diatur uoce. Postula a me:
et dabo tibi gentes hereditatem
tuam. Ceterum de parte quam
pater habet ante tempora: da-
mel testatur dicens. Potestas
eius. potestas eterna. que non
auferetur. Illa igitur parte
quam in tempore spiritus homo
factus accepit a patre. etiam sius
se dare permittit: sed in se a quo
totum regit corpus. et cui totum
enim adheret corpus. Cui enim
ipse sit caput eorum. electiue
to membra illius. quod ipsum caput
habet: hoc membra illius heredita-

217
tio iure posside videntur. Di-
catur itaq. **Omnia dabo po-**
testate sup gentes: et reget
eas in virga ferrea. Hanc
ptate ipsi apli primu. demde
sequeces illozu acceperunt:
quibz data e potestas ligadi
atqz soluendi. **Sciendum at.** qz
cu pdicatores ptate sup illos
accipiunt. sibi metipsis prius
dntant. qui sic se ab illicitis
cōpescunt: sicut subditos cō-
pescere satagunt. **Na et illoz**
illozu regimē per virgā fer-
reā exprimitur. **I** rectitudi-
nē habet. mollitiē nō habet.
qz videlicet scī pdicatores. nō
sibi nec alijs cont. iusticiā p-
re nouerūt. qui et i se et in
alijs tantū iusticie tūmte di-
rige student. **V**ndecapiti
eozū dicit. **Virga recta ē.**
virga regni tui. **Q**d p̄p̄nq
quid sit. ap̄t̄. cū dicit. **Dilex-**
isti iusticiā: et odisti iniqui-
tate. **Q**uo cont. mollis et dis-
torta ē virga quozūda i cōtra
ppositorū: ipā iusticie p̄nu-
tatio. **Q**ū ei equalit̄ grex pas-
toris peccat: et tamē q̄ p̄ius
ē mollit̄ delinques se palpat.
subditos ued. tēporali peccā-
tia q̄t̄ emigget: mollē
p̄ndubio et flexibile virgā
portat. **E**cont. dñs amonet
dices. **N**olite iudicāre et nō
iudicabim̄: qz videlicet equa-
lit̄ q̄s̄ p̄latis. sibi et gregi

subiecto parte: atqz equalit̄
se subiectū. qz grege debet cor-
re. **B**ene at gentes in xp̄m
credētes. uasibz cōpauit̄ fictilibz:
qz i fragilitate carnis thesaurū
a seculis absconditū. habet. rēo-
ditū. **H**inc paulqz dicit. **H**a-
bemqz thesaurū istū i uasibz fic-
tilibz. **Q**d at uasa tactu virge
cōfringi dicūt. duplicat̄ p̄t̄ m-
telligi. qz quidā dissipātur. ut
i meliois uite studiū cōmutēt.
quidā ued ut etualit̄ pereāt.
atqz ideo vna eadēz virga re-
git ad vitā p̄ordinatos. de-
struit et cōstringit. ad mortē p̄-
satos. **H**inc ē qz iheremā
dñs ad domū figuli ire iubet:
ibiqz uas dissipatū. a figulo i
melius reformatū ostendēs
dicit. **N**ūqz sicut figula iste.
nō potes̄ facere uobis domus is-
rahel aut dñs. **E**cce sicut lutū
in manu figuli: sic uos i manu
mea. **H**inc etiā alibi ip̄i figu-
lo huām geneis dicit. **V**erte
ip̄os et nō erūt: id ē post e-
uersionē nō m̄p̄. sed p̄n p̄
manebūt. **Q**uo cont. alibi di-
citur. **D**estrues illos: et nō e-
dificabis eos. **E**t dabo illi stel-
lā matutinā. **Q**ui habet au-
tē: audiat qd sp̄s dicit ecclē-
sibz. **S**tella matutinā. p̄tū
ad litterā appellat luciferū:
qui oriens suo ortu: uicini so-
lus demōstrat aduētū. **S**p̄ua
lit̄ stella matutina xp̄s̄ itel-
ligit̄: qui surgens a mortuis

tenebras huius seculi fugant.
et luce fidei totum repleunt mun-
dum: et fulgore sui luminis. illu-
minant tenebras nostre morta-
litate. De hac stella petrus si-
delibus dicit. Donec dies illu-
rescat: et lucifer orietur in cor-
dibus vestris. **N**am in scriptura sacra
cum singulari numero stella ma-
tutina ponitur: per hanc homo
christus figuratur. **C**um vero pluraliter
astra matutina menseferuntur: a-
ngelice creature designantur. **V**n-
de est. **C**um melaudaret simul
astra matutina. **B**ed et cum sim-
pliciter ac sine additamento stel-
le ponuntur: doctores ecclesie non
numquam exprimitur. **V**nde est. **Q**ui
docti fuerint: fulgebunt sicut stel-
le firmamenti. **S**piritus itaque ap-
parebit uiuus post mortem. ma-
tutina nobis stella factus est:
quod dum in semetipso exemplum nobis
resurrectionis prebuit. que lux se-
quetur indicauit. **S**tella ergo
matutina uicibus se dicit profite-
tur: id est semetipsum. et gloriam
future resurrectionis. **Q**uod tunc
implebit. quando qui in monume-
tis sunt audiet uocem filii: et cor-
porum claritate sue. cor-
pus humilitatis nostre reformabit.
Mortuatis etiam tenebris resur-
rectione fulgore depressis. qua-
si quidam lucifer apparebit: qui
perfectum et immutabilem diem demonstra-
bit. **E**t angelo sardis ecclesie scri-
be. **S**ardis ut super dictum est. me-
ditatur principi pulchritudinis:
apta subaudiis atque ornata. **E**t

hic quoque dicendum. quod sicut super-
ius ex habundanti differimus:
quod unum ecclesie dicitur. unum omnibus
conuenit. **H**ec dicit quod habet
septem spiritus dei et septem stellas.
filius dei septem habet spiritus: ut
delicet septiforme spiritum ecclesie
sibi in natura unitatis. **V**nde per
sapas. **R**equiescit inquit super
humile spiritus domini. spiritus sapientie
et intelligentie. **H**abet quoque sep-
tem stellas: id est septiforme spiritum
sanctum. tamquam anallam in ditione
prestantis. **E**t bene cum unum sit
substantie filius dei cum patre et spiritu
sancto. habet dicitur septiforme spiritum:
quod omnis gratia eiusdem spiritus. per propriam
credentibus tribuitur. **H**ec opatu-
ar: quod nomen habes quod uiuas.
sed mortuus es. **E**sto uigilans.
et confirma cetera que mortui
in ecclesia. **E**x parte hanc iam mor-
tuum. ex parte uero adhuc uiuum
esse demonstrat: id est ex parte
crimibus mortuum. ex parte autem
uiuum bonis operibus ostendit.
Dicitur ergo. **N**omen habes
quod uiuas: sed mortuus es.
Ac si dicitur. **I**deo te uiuum
putas: quod in quibusdam bonis o-
peribus operatum habes. **S**ed at-
tende quod uiuum non uales: si uiam
pualueri t. uirtutibus. quibus ui-
uum uideberis. **S**unt enim nonnulli
qui eleosimis insistent. paupe-
rum curam gerunt: sed ipsi a rap-
ina manibus non coherent. **N**on
nulli autem eleosimarum largitate
insistent: et a rapina manibus
coherent. atque ab adulterii prope-

tragoē se colibent: sed ut atq;
 iudie stimulis agitati. quozū
 dā vitā extinguerē querūt.
 Sic quoq; in similib; dū se in
 quibusdā bonis opib; viuē pu
 tat: vno quolibet fauore mul
 ti moriūt. De quib; p iaco
 bū dicitur. Quiaq; seruauit
 rit totā legē & offendit at in
 vno factus ē omni reus. Ad q̄
 rū psonā videlicet benigna
 exhortatio dirigitur quā dicit.
 Esto vigilās & et cōfirma ceterā
 que mortua erāt. Ac si dicitur.
 Si vis ut in illis q̄ bene
 gessisti uiuas. ab hys q̄ male
 gessisti. per penitētiā euigilā:
 q̄ si in illis mortuus pmanēs
 in istis nullatenq; uiuēs. Hūc
 psalmista amonet dicens. De
 clina a malo et fac bonū. Nā
 et in hoc qd' dicit cōfirma ce
 tēā que mortua erāt: ostendi
 t. q̄ si a p̄cā sōpno p penitē
 tiā lamētū pfecte quis euigi
 lat. nec illa q̄ etiā mortuus
 bene gessit. post uiuēs opa
 amittit: atq; ideo illa uiuifi
 cat. q̄ ip̄e a p̄cā sōpno euig
 lat. Sic em̄ dicit. Esto vi
 gilās. et cōfirma ceterā q̄ mor
 tua erāt: tamq̄ dicitur. Si
 ex ea pte q̄ mortuus es reui
 uis: ceterā que adhuc in te
 uiget. ne moriāt confirmas.
 Possūt et hec alit' intelligi.
 Sūt ē multi qui vitā ab om̄i
 crimine custodiūt. virtutib;
 etiā seruiūt: sed tamē hūmā

laudē requirūt. ideoq; q̄ intē
 tio recta nō p̄cedit in cogitac
 one. p̄iū ē oē opus. qd' sequi
 tur in ostensione. Per hoc er
 go qd' exterius p̄cedit in publi
 cū. vni apud hoīes arbitrat.
 ideoq; nomē habet q̄ viuāt.
 Per hoc at q̄ latet interius:
 apud deū mortuū deputatur.
 Vnde pia amōitio subinfert
 qua dicit. Esto vigilās: et cō
 firma ceterā q̄ mortua erāt.
 Ac si dicitur. Si vis viuē. ca
 ue ne laudē ab hoīb; requiras:
 ne intētiōne opib; elatio vi
 det fauorib;. Hinc in euāgelio
 dicitur. Attendite ne iusticiā
 vram faciatis corā hoībus.
 Non ē inuenio opatia ple
 na corā deo meo. Illius opa
 plena nō sūt corā deo. q̄ virtu
 tes sibi a dno dātis. uicis cō
 maculat: uel qui de bonis que
 exterius opantur. hūmā gloriā
 per elationē querit. Hinc in
 euāgelio dicitur. Si oculus tuus
 fuerit simplex: totū corp; tuū
 lucidū erit. Si at neq; fuerit:
 etiā corp; tuū tenebrōsū erit.
 Cūta autē hec que sub duplici
 intellcū distatissim;: possūt de
 hys intelligi. qui sine caritate
 virtutes reliquas habē se iac
 tāt. Notandū uero. q̄ vniq̄
 tus dei filius. vniq; scilicet cū
 p̄re deus & spū scō: deū se habē
 dicit per hūilitatē: quā ex no
 bis atq; p nobis assūpsit. Se
 cūdū quā etiā clamabat t̄ cruce.

deus meus. deus meus. quare me
dereliquisti. **I**n mente ergo
habe: qualiter accipis et audie-
ris. **H**ec sententia. singulis su-
perioris intelligentie congruit
sensibus. etiam illis potest aptari.
qui reliquis virtutibus vigent.
sed uno faciente tabescunt: et il-
lis qui vitam ab omni crimine custo-
dunt. sed gloriam inde humanam
requirunt. **S**ed et illis qui sine
nunc virtutum que est caritas. licet
operationibus geminosa parantur.
non tamen ad perfectionem perducantur.
Dicitur ergo. **I**n mente habe
qualiter accipis a sanctis predicatori-
bus. et qualiter audies: quod si quis
totam legem servauerit. offendit
autem in uno. factus est omnium reus.
Vel in mente habe. ut prima mentem
non precedat virtutum operum. sa-
lvet ut gloriam requiras humanam:
si vis ut ad mercedem retribucio-
nis ipsa opera perveniant. **V**el in
mente habe qualiter accipis et
audies: quod si omnibus virtutibus
habundaveris. caritate autem non habu-
eris. nichil es. **U**nde est illud a-
postoli. **S**i linguas hominum loquar et
angelorum: caritate autem non habeam.
factus sum sicut es sonans. aut tym-
panum tinniens. **E**t serva qualiter
accipisti et audisti a sanctis predica-
toribus. et penitentiam age: ut et
ea que male sensisti. lacrimarum
gemitibus diluas. et que a predi-
catoribus accipisti. operum execu-
tione adimpleas. **S**i ergo non
vigilaveris. veniam ad te tamquam
fur: et nescias quando veniam.

Vigilat: qui ad aspectum lucis
divini. oculos mentis aptos tenet.
Vigilat: qui servat operando
quod credit. **V**igilat: qui a se-
torporis negligentias repellit.
Vigilat: qui et bona desiderabilia
pudet. et mala sollicitus
cavet. **V**igilat: qui ex hiis
que gerit non humanam laudem. sed
dei gloriam requirit. **S**i ergo
non vigilaveris. ut solo condi-
toris amore cuncta pergas. si neg-
ligentiarum torpores a te non ex-
cussis. atque adveniens superius iudi-
cis peristola non studueris: veniam
ad te tamquam fur. id est subito et
insperato. **U**nde sequitur. **E**t
nescies quando veniam. **S**icut e-
nim fur typico adveniens dormi-
entem iugulat. et bona illorum de-
perdit: sic celestis iudex. vel co-
tidie specialiter quibusdam reprobis
insperatus occurrat. eosque a fe-
licitate presentis seculi impetentes
adversus sententiam percipit:
vel generaliter in die iudicii hoc
facturus est. quando repente ve-
niet ad iudicium. omnes reprobos
dampnabit: eorumque acta velut
fortissimum perdo disperdet. secun-
dum quod in evangelio ipse loquitur
dicens. **S**i sciret paterfamilias.
quod hora fur venturus esset: vigi-
laret utique. et non sineret perfodire
domum suam. **E**t ammonendo sub-
iungit. **I**deo et vos estote pa-
ti: quod nescitis quod hora filius hominis
venturus est. **S**ed habes parva
noxia in sardis. qui non in qua
verunt uestimenta sua: et abula

but^{maxi} in albis. q̄ digni sunt.
 Per noia. ipos hoies intellige
 debemq. Ideo at noia ponit
 ut ostendat se no solu nume
 ru. sed ena noia sare elcoru su
 oru. qui moysen nouit ex uoie:
 et suozu scribit in celo noia sco
 ru. ut ipe eis dicit. Gaudete.
 q̄ noia vni scripta sut in celo.
 Habes pauca noia. id e pau
 cos hoies co pacioe teteozu. in
 mibz et imudiae carnis deser
 uicau. qui no inquinauerit
 uestimenta sua. hoc est uestem
 baptismatis. ueste salicet imor
 litatis atq̄ inocene. Ista sut
 mimmu uestimenta. quibz dya
 bolus in paradiso primu hoiem
 expolauit: cu sibi huc p pti
 consensu strauit. Quibz uest
 imens tuc ho ornatq̄ extant:
 cu p imolacione vituli sangua
 ti. iumor filius pa reconsiha
 to. prima stola rursus indu
 meruit. Hinc paulq̄ dicit.
 Eructes veteri hoiem cu ac
 tibz suis: et induite eu qui re
 nouat in agnacione dei. Ille
 at uestimenta sua sordibz non
 intingit: qui post baptismatis
 sacramentu. mortale crime
 no admittit. Sed q̄ pauca sut
 qui a cogitacione criminis se post
 baptismu imaculatos custodi
 ut. idarco pmetit. Habes
 pauca noia i sardis: qui no
 inquinauerit uestimenta sua.
 De quibz adhuc subdit. Et
 ambulabit mecu in albis: q̄
 digni sut. Et illi ambulabunt

cum eo in albis: qui inocena
 et sanctitate illiq. pti eis e pos
 sibile nmitant. Precedit quip
 pe xpus exempla dando: sequu
 tur elā exēpla ei9 nmitando.
 Unde petrus. Xpus pass9 e
 p nobis: nobis relinques exē
 plu. ut sequam̄ uestigia eius.
 Qd at sequit. q̄ digni sunt:
 subaudit q̄ mundi. uel p mea
 dignitate codigni. Sed nuquid
 illi desperadi sut. qui post bap
 tismu maculis criminu vita
 cominat. No utiq: q̄ et illi
 si penitētia egerit. lacrimaru
 fletibz prioris vite maculas
 detergut. qd e senū dū bap tism
 in gen9. Sicut ei sut duo mar
 tirij genea sic sut duo bap tism
 mata. Hec itaq̄ uestimenta.
 in alijs imaculata seruat. in
 alijs post maculas candidat.
 q̄ et aliq̄ ut dictu e post laua
 tri vnda nullu admittit. et
 aliq̄ admissu penitētie fletibz
 abstergit. Unde amonedu
 sut illi ut ne post baptismu
 maculas criminis easde semp
 inducat: exhortandi sut isti
 quibz hoc contingit. ut sine
 tarditate easde maculas. lacri
 maru vndis diluat. Unde i
 hac eadem apocalipsi dicitur.
 Beatus qui custodit uestimenta
 sua: ne nudus abulet. Qui
 viceit sic uestitur uestibz albis.
 At si alijs uerbis dicitur. Qui
 p recipiendis uestibz cu mimmu
 fortiter dimittant. dimittans
 viceit: ita rursus eisde indutus

splendebit. ut illi qui eas aut
immaculatas seruaerunt. aut pro
maculas abluerunt. Potest e
tia her exhortatiois sententia et
illis aptari: qui adhuc dyabolice
dnationis iugo detenti. fide
necdu fuerunt uestiti. Hortat
tur autem ut vincant. id est ut cre
dat in xpm. per her est victoria
que vincit mundum. fides nostra: quae
tangit abrenuntiatione antiqui
hostis per lauachrum regeneae
romae. celestis vite mundicia
ab ipso in quem crediderunt pa
pianit. Et non delebo nomen
eius de libro vite: hoc est scriba
nomen eius in libro vite. Sic et
dicitur non delebo: tanquam dicitur
scriba. Quo contra de reprobis
qui non vincunt dicitur. Deleantur
de libro viuencium. Quod expo
nes subiungit. Et cum iustis non
scribantur. Scribunt autem vite quo scri
buntur electi predestinatione omni
potentis dei debemus intelligere:
qua praesentati et predestinati sunt
omnes sancti ante omnia secula ad vitam
perordmati. Sicut scriptum est.
Nonuit dominus qui sunt eius. De hoc
ergo libro vite reproborum notiam
deleat dicitur. pro eo quod est per meritum
reprobationis nequaquam scribitur: si
cut et phanoms cor a domino in
duam dicitur. pro eo quod est duri
tia cordis eius per gratiam non e
molliri. Non delebo nomen e
ius de libro vite: quod tale est qua
le si dicitur. Quae victorem fu
turum scio: nomen eius scriptum in
celis teneo. Et confitebor no

men eius coram patre meo: et
coram angelis eius. Illius nomen
coram patre suo spiritus confitebitur
in futuro: cuius approbat opera in
praesenti. Quae confessio tunc coram
patre et angelis eius implebitur: cum
ad dexteram positus dixerit iustus.
Venite benedicti patris mei.
Quae tunc ab eo laudabilis in
publicum proferet. cum in euange
lio idem dominus dicit. Qui me con
fessus fuerit coram hominibus: confite
bor et ego eum coram patre meo qui
in caelis est. et coram angelis eius.
Et angelo philadelphiae ecclesiae
scribe. Philadelphia iuxta quod
beda exponit: interpretatur di
lectio fratrum. Quo nomine un
uersalis ecclesia designatur. que
in dilatione dei et proximi uer
satur: queque a domino diligenter pro
bat qui dicit. Narrabo nomen
tuum fratribus meis et cetera. Vel se
cundum autbertum ambrosium phil
adelphia interpretatur saluabis
hereditatem domini. Quo nomine ipsa
quoque ecclesia exprimitur. quae semet
ipsam saluat. cum in fide et opere
bono proficiat. et a uoluntate sui
creatoris nunquam recedit. In ipsa est
ecclesiae domini hereditas: de qua per psal
mistam paterna ad filium uoce dicitur.
Postula a me et dabo tibi
gentes hereditatem tuam. Haec
dicit sanctus et uerus qui habet
clauem dauid: qui aperit et nemo
claudit claudit et nemo aperit.
Hanc opera tua: id est eligo opera tua.

Ecce dedi corā te ostiū aptū :
 qd' nemo p̄t claudē. **I**darō
 p̄ncipalit̄ ac singulat̄ sanctū
 et uerū dñm seipm̄ appellat :
 q̄ et si quosdā m̄ hoīes scōs
 diamq̄ et uerātes ad cōpationē
 tamē illius nullq̄ ē sanctq̄ et
 uerus . p̄ ip̄e ē sc̄itas et ueritas .
Unde scrip̄tū ē . Ecce m̄ scōs
 nemo imāulatq̄ . **I**temq̄ apos
 tolus . **N**is hō mēdat : solus at̄
 deus uerax . **C**laue dauid debe
 m̄q̄ intelligē incarnatōnē xp̄i :
 q̄ de stirpe dauid secūdu car
 nē descendit . **O**stiū at̄ qd'
 eādē claus̄ apert̄ uel clau
 dit : xp̄m̄ intelligim̄q̄ dei et
 hōm̄ mediatorē . per quē ad
 uitam etnā que ip̄e ē mitra
 m̄q̄ . ip̄o docente qui ait . **E**go
 sum ostiū : per me si quis in
 troiet̄ saluabit̄ et cetera . **I**ta
 ē ip̄e claus̄ et ostiū dicitur :
 sicut pastor ostiarius simul
 et ostiū uocatur . **Q**ua re cū
 claus̄ dauid ostiū apert̄ . seip
 sū utiq̄ apert̄ : qui ē secūdu
 carnē natus . passq̄ . ac tercia
 die suscitatus . **Q**d' ostiū p̄us
 clausū om̄ibq̄ fuit exceptis
 p̄phetis et sanctis p̄ribq̄ : qui
 per sp̄m̄ s̄m̄ cognoscebat̄
 ei⁹ aduētū . nō at̄ oībq̄ i xp̄m̄
 credētibq̄ patefactū ē : clausū
 uerō ifidelibq̄ manet . **I**stud
 ostiū nemo p̄t claudē : cui
 xp̄us illud uult apere . **U**n

de legim̄q̄ in actibq̄ ap̄lōrū :
 q̄ cū cecis discipulis denūcia
 ret̄ iudei ne loquerēt̄ in noīe
 ih̄u . p̄t̄m̄q̄ illo os aperire ne
 mo poteat̄ claudē . **U**nde res
 ponderūt . **N**on possumus
 que uidim̄q̄ et audim̄q̄ nō
 loqui . **H**oc asiam̄ clausum
 apere ceptauerūt ap̄li : sed q̄
 eo claudēte nemo apert̄ . p̄hi
 buit eos sp̄s ih̄u . ne i asia
 loquerēt̄ uerbū dei . **S**ine istud
 ostiū possumq̄ itelligē sc̄itā
 scripturā : quā ip̄e xp̄us apert̄
 fidelibq̄ in se credētibq̄ . et nō
 claudit . **C**laudit iudeis in in
 fidelitate p̄manētibq̄ : et nō
 apert̄ . **H**oc ostiū aut̄ ip̄e re
 deptor n̄r̄ p̄mū aperuit . qm̄
 post resurrectionē suā duobq̄
 in uia abulātibq̄ ut itellige
 ret̄ scripturas sensū aperuit :
 atq̄ in se adimplata que scrip
 ta erāt i lege moysi et p̄phe
 tis . et psalmis edocuit . **Q**uā
 modicam habes uirtutē et ser
 uasti uerbū meū : et nō negasti
 nomē meū m̄ agustias et
 pturbacōnes hui⁹ seculi . **C**au
 sū ostendit . q̄ ideo hec dona
 p̄mereat̄ etiā : q̄ nō i suis
 uiribq̄ . sed in regis et in grā
 confidit . **E**t seruasti uerbū
 meū id ē uerbū fidei . et nō
 negasti nomē meū m̄ agus
 tiās et pturbacōnes hui⁹ se
 culi . **I**darō at̄ sc̄a m̄ pturba
 cōnes hui⁹ seculi isupabiles

et multū modicā virtutē habē
dicūt cū multa sit: q̄ multa
per xpm̄. p̄ua at̄ per se posse
psūmūt. **Unde et dicūt.** In
deo faciemq̄ virtutē: et ip̄e ad
nichilū deducet inimicos n̄ros.
Unde et aplūs paulū cū dixis-
set se plus oibz laborasse aplūs:
custos sue hūilitatis stati subuer-
nit dicens. **Non at̄ ego: sed**
grā dei meū. **Et alibi.** Quā
mquit possim in eo qui me
confortat. **Sic itaqz dicit.** mo-
dica habes virtutē: tamq̄ dice-
tur. **Varia te putas habē vir-**
tutē. sed in hoc magna habes
q̄ me largiente tenes verbū
fidei mee: et nō negasti no-
mē meū: et ideo per me mul-
ta potuisti. q̄ in collatis virtu-
tibus tumuisti. **Vel certe modi-**
cā virtutē habet scā etiā in p̄n-
ti compatiōe illius quā habitu
mē in futuro: quādo nulla
tristitia. nullo labōe affliget.
Ecce dabo de synagoga sathane
qui se dicūt iudeos eē et nō
sūt: sed mēciūt. **Hoc ex pte**
quidē iā cōpletū ē in illis: q̄
per xpi grā in illūati sūt ex
iudeis et dati sūt vniuersali
etiā. id ē in vniuersitate fidei
illius collecti. **Genealij autē**
in fine seculi cōplebit: quā-
do sicut ait aplūs. cū plēntu-
do genū mutauit. tūc om̄s
isrl̄ saluus erit. **Nō at̄ in sy-**
nagoga sathane. hoc ē cōgre-
gatione dyaboli. dicūt se iudeos

eē. hoc ē confitētes sed men-
ciūt: q̄ cotidie xpm̄ blasphemā
tāt in synagogis. **Iudeus**
nāqz mēptatur confitens:
et ideo iudeorū nois expres-
sio xpi ē confessio. **Dicit**
itaqz iudeos se eē sed mēciūt:
q̄ sicut aplūs dicit nō qui in
māifesto iudeus. nō que in
carne artūficio. sed qui in
stondito iudeus. et artūficio
nō carnis sed spūs. **Huius**
nois dignitatē tūc pdiderūt:
quādo xpm̄ negātes dixerūt.
Hūc nescimqz vnde sit. **Et**
ce faciā illos ut veniāt gres-
sibz fidei. et adoret an̄ pedes
eius id ē ut venerēt opa tua
et venerātes imitētur: q̄ mō
quia nō credūt et etiā opa
nō solū nō venerūt. sed etiā
ā despiciūt. **Et sciēt q̄ ego**
dilexi te. **Tūc sciēt q̄ xpus**
diligat etiā suā: quādo ip̄i
cū eā vna fuerit effecti etiā.
Unde per p̄pheta ad iherlm̄
dicatur. **Veniēt ad te curru-**
filij eorū qui hūiliauerūt te
et adorabūt uestigia pedū
tuorū oēs qui detrahebāt tibi:
et uocabūt te in ciuitate syon
dm̄ s̄i isrl̄. **Quomā seruas**
ti uerbū paciēcie mee: et ego
seruabo te ab hora tēptaciōnis.
q̄ uentū ē in orbē vniuersū
tēptāe habitātes in terra.
Verbū paciēcie ē. qd̄ ip̄e dñs
mōstrauit exēplo: cū posi-
tus in cruce p̄ p̄secutoribz epo

rauit. **Q**d videlicet uerbu
 panetie in oi pressua et an
 gustijs sibi pponit sponsa xpi
 ppter qd pncipalit ab hora
 teptacois se seruaturu ee
 pmitit. **H**ora at teptatio
 nis intelligitur ome pns te
 pus: in quo et si etia uarys
 teptacoibz exeretur tamen
 non supatur. **D**e q teptacoie
 pcamur cotidie libeari dicetes
 ne nos mducas in teptacoie
 id e in lapsu deceptiois quo
 teptant in habitates terra
 id e terrena diligetes. mudi
 desideis estuantes et vncut.
Electi at quoru couersacio
 in celis e: ad hoc teptant ut
 pbati coronentur. non ut se
 ducti dapnentur. **P**ossumus
 et hanc hora que no ia ueisse
 aut in pnt ee. sed futura ee
 pdiatur: referre melius ad
 tepora anti xpi. **T**uc a uem
 et illa teptatio que no p ptes
 sed totu simul mudu exama
 bit: et hinc tormeta sement
 illinc miracula suadebit. **U**n
 de meito de illo tempore a dno
 dicatur. **E**rit tuc tbulatio qua
 lis no fuit: sed nec fiet. **A**q
 teptacoie libeabit. **E**la id est
 non deapient: ppterea utiqz
 qz ela sunt. **D**emo cito.
Ne ela cu uiderit se tribula
 noie teptacois atteri suatu
 bat: cito se dns ad remunerā
 du uenie pmitit. **C**ito ei fit

omne qd tuisit: et ideo oe pns
 tempus inde ad fine acuis te
 dit. vnde qd aeste uidetur:
 indeq defectu patitur. vnde
 augmetu pape uidetur. **T**e
 ne qd habes: id e celestis uite
 couersatione et fide. p qua reg
 m papias decore. **U**t nemo
 accipiat corona tua. **I**n hac
 sententia ostendit qm remune
 ratio que supbiatibz aliquibz
 iusto dei iudicio aufertur. alijs
 misericordit tribuitur. **C**u em
 certus sit deo numerus elco
 ru suoru. du alij remuneraco
 ne sibi pmissa ob sui pdut
 negligencia. ne illoru locus
 uacuis remaneat. alij i loat
 eoru subrogant. sicut uerbi
 gra. gentes iudeis in infide
 litate pmanetibz in locu illo
 ru substitute sut. **I**deo uide
 du e vmauz qui stat ne uel
 supbiendo uel alio quolibet
 modo cadat: ne uidelicet alius
 corona eiq accipiat. **Q**ui aute
 aliquo lapsu cecidit surgat: ut
 ad p repmissa corona pueniat.
Qui uicent facia illu colap
 na in teplo dei mei: et foras
 no egrediet aplius. **T**emplu dei
 elcoru ee etiam nullq abigit:
 iuxta illud apli. **T**emplu dei
 scm e: qd estis uos. **E**t beato
 petrus aplus loquit fidelibz.
Et uos tamq lapides uiui:
 sup edificam domos spuales.
Colupne aute huius tepli non

solu sunt quibus perfectiores iuxta
quod paulus dicit. petrus et iacobus
et iohannes. qui videbant columpne
esse et ceterarum uerum etiam auditores
illorum de antiquo hoste triumphantes
atque operationis firmitate pol-
lentes. Unde et ipsa ecclesia gene-
litur ab apostolo columpna et firmamen-
tum ueritatis appellatur. Dicit ergo
dominus. Qui uicem subaudiis tem-
tam etiam dyabolica. et concupiscentias
mundanas. et delationes
carnis: faciam illum columpnam in tem-
plo dei mei. id est faciam eum fortem
in opere bono ut nullam timeat iac-
turam. sed in robore fortitudinis
sue. id est exemplo et doctrina etiam
sustineat. Quod autem dicitur et foras
non egredietur amplius: apte cog-
nosatur. quod iam dudum in preceden-
tibus huiusmodi geneis membris exie-
rat: in illo scilicet iuniorum fratre
qui relicta domo paterna. abiit
in regionem logmiquam: ibique sub-
stantiam suam uiuendo luxuriose cum
metriaribus dissipauit. Ab unitate
siquidem fidei atque operationis
ecclesia recesserat in edificationem
turris: sed occasione illius uinuli
sagmati reuocata foras ultra
non exiet. id est a gratia christi non
sepabitur. Possimus et hoc
de utroque modo intelligere populo.
Primum autem homo ad ymaginem dei
conditus in paradisi deliciis positus
est quasi quedam columpna firmitatis
sed audies dyaboli uocem. a
paradisi felicitate ad erumpnam scilicet
et a quiete ad laborem exiit. Quo
scilicet ruente: nos quoque pale-
strum. Quo exiit: nos quoque

simul exiimus. Unde est. Homo
quidam descendebat ab iherosolymis in
ihericho. Cuius miseriam intuens
auctor huiusmodi geneis: ad hoc uen-
de exierat effusione sui sanguinis
horem cum sua progenie reduxit.
Que uidelicet introductio non
solum in huiusmodi intelligenda est. qui iam
exuti corporibus in spem letantur
in celis: uerum etiam de huiusmodi quibus
commorantes in carne perfide am-
bulant. spe gaudentes in terribus.
Ab hoc gaudio spei non egredietur
amplius. quod in superna sanctorum
gloria solidatur: qui in primo
ad amissum ac foras exisse per-
bant. Unde dominus in euangelio
dicit. Et eum qui uenit ad me
non etiam foras. Et psalmista.
Ipse deus meus et salutaris me-
us: non mouebo amplius. Dicitur
ergo. Qui uicem faciam illum
columpnam in templo dei mei. Ac si
diceretur. Hicorum numerum quem
victorem esse pronosco: mandatorum
meorum preceptis astrigens in
celestis patrie edificatio. quod utique
ex ipsis constat etiam. miserabili
lucis amore solidabo. Et foras non
egredietur: subaudiis nullis in
imma suasioibus uel terroribus
ab illa celestis patrie communi fe-
licitate auelletur. Quod autem fili-
us dei deum se habere dicit. sicut
in precedentibus iam diximus. secundum
huiusmodi formam accipiendum
est. in qua etiam non solum pre. sed
etiam seipso minor esse probatur.

Et scribam sup illū nomē dei
mei: et nomē ciuitatis noue
iherlm. que descendit de celo a
deo meo. Calamq̄ quo nomē
isud m̄scribitur: grā spūs s̄c̄i
intelligitur: p̄ quā filij dei ef
ficiamur. Hoc ē cū qd̄ dicit scri
bā sup illū nomē dei mei: id
ē facia illū cō filiū dei mei: ut
sicut ego sū filij p̄ naturā: ita
et ille sit per grām. Qd̄ autē
hoc per spm̄ s̄c̄m̄ fiat: paulū
māifestat dicens. Misit deus
spm̄ filij sui in corda n̄r̄a: cla
māte abba pat̄. Et ip̄e spūs
testimoniū reddit spūi n̄r̄o qd̄
sumus filij dei. Qd̄ at̄ dicit
et nomē ciuitatis noue iherlm.
subaudi scribā sup eū qui vi
ceit: ita ē intelligendū qd̄ i nu
m̄o sc̄oꝝ p̄ donū spūs s̄c̄i cō
sortiū dei merebit̄. Iherlm
at̄ que visio pacis m̄pretat̄:
de celo a deo descendē phibe
tur: in capite salicet suo au
vnta ē p̄ fidē secūdu qd̄ ali
bi dicitur. Nemo ascendit i
celū: nisi qui de celo descen
dit. et cetera. Vel certe in eo
de celo descendit: qd̄ quid quid
habet in fide in op̄ibz bonis
relictis a deo p̄cepit: iuxta il
lud apli iacobi. Om̄e datū op̄
timū. et cetera. Bene at̄ noua
vocatur: qd̄ videlicet p̄ laua
chriū regeneratōis s̄m̄ul et
spm̄ dilātōis uetustate trem
hoīs expoliatur: et celesti no
uitate uestitur. Hinc paulus

dicit. Exuentes veterē hoīem
cū actibz suis: induite nouū qd̄
renouat̄ in agnitione dei. Et
alibi. Vetera trāserūt: cetera fac
ta sūt noua oīa. Et nomē me
ū nouū subaudi sup eū qui vi
ceit scribā: ut salicet a me qui
xpūs uocor ex tempore. uocet̄
ip̄e xpianū. id ē grā spūs s̄c̄i
vnctū. Qd̄ nomē nouū nō
secūdu diuinitatē qua equalis p̄i
semp et spūi s̄c̄o n̄asit: sed se
cūdu formā serui quā accepit
quā in tempore grā vnct̄ spūs
s̄c̄i: et a suo noīe nobis hoc pri
uilegiū dedit: ut ab ip̄o xpianū
appellemur. De quo noīe ysay
as p̄pheta dicit. Et seruos suos
uocabit noīe alio. id ē xpiano.
Hinc certe dignitas nobis:
hinc celsitudo p̄uenit: hinc re
ges. hinc sacerdotes. hinc xpianū
am uocamur. Vbi at̄ potius
nomē salutis sonat: ibi tandē
hic liber debitū finē accipiat.
*Liber secundus. In 3º capitulo
circa finem.*

Equit̄.
Et age
lo laodi
ne eccl̄ie
scribe.
Laodia
a m̄p̄
tatur t̄
bus ama
bilis dñor

sive fuerūt in vomitu. Que
utiqz m̄p̄tationes ambe eccl̄ie